

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1949

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM 1951

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

512618

INLEDNING

TILL

**Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. - Stockholm : Norstedt, 1918-1951. - (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1916-1949.**

1916-1945 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

**1916-1948 med innehållsförteckning och parallelltitel på franska:
Hygiène et service vétérinaire civil en Suède. – 1916-1942 även
med sammanfattning på franska. - 1949 med innehållsförteckning
och parallelltitel på engelska: The civil veterinary service.**

Föregångare:

Veterinärväsendet ingår som ett kapitel i årg. 1911-1915 av:
Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. -
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1911-1979.

Det civila veterinärväsendet. År 1949. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1949

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM 1951

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

512618

OFFICIAL STATISTICS FOR SWEDEN

PUBLIC HEALTH

THE CIVIL
VETERINARY SERVICE
FOR THE YEAR 1949

BY

THE ROYAL VETERINARY BOARD

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

Kungl. Veterinärstyrelsen får härmed jämlikt 5 § i styrelsens instruktion överlämna berättelse angående det civila veterinärväsendet i riket för år 1949.

G. A. BOUVENG.

STURE LINDSTRÖM.

C.-G. Liljeblad.

Stockholm den 30 november 1950.

Innehållsförteckning.

	Sid.
I. <i>Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten</i>	1
1. Veterinärstyrelsens organisation. 2. Ärenden och expeditioner. 3. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.	
II. <i>Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet</i>	6
1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden. 2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren jämte ladugårdshygien.	
III. <i>Sjukdomar bland husdjuren</i>	15
1. Mul- och klövsjuka. 2. Mjältbrand. 3. Frasbrand. 4. Smittsam blodbrist. 5. Höns-tyfus. 6. Tuberkulos hos nötkreatur. 7. Smittsam kastning hos nötkreatur.	
IV. <i>Karantänsväsendet</i>	25
V. <i>Födoämneskontrollen</i>	25
A. Köttkontrollen	25
1. Offentliga slakthus. 2. Kommunala köttbesiktningsbyråer. 3. Kontrollslakterier. 4. Statsinspektionen över köttkontrollen.	
B. Mjölkkontrollen	26
VI. <i>Pastöriseringskontrollen av mjölk och grädde m. m.</i>	27

Tabeller i anslutning till texten.

Tab. A. Antal veterinärer i riket länsvis, vid årets slut	7
» B. Förekomsten av mjältbrand och frasbrand, länsvis	18
» C. Förekomsten av mjältbrand och frasbrand under de olika månaderna av året	18
» D. Översikt över tuberkulinundersökningar, utförda under året	21
» E. Resultatet av tuberkulinundersökningarna under sista tioårsperioden	22
» F. Den kliniska tuberkuloskontrollen	22
» G. Nedslaktningar på grund av juver- och könstuberkulos	23
» H. Kastsjukesbekämpandets omfattning	24
» I. Antalet kastsjukessmittade besättningar, länsvis	24
» J. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om mjölkkontrollen	26
» K. Pastöriseringskontrollen vid mejerierna	27

Tabellbilagor.

Tab. 1. Antal för invasionssjukdomar behandlade djur, länsvis	30
» 2. Antal för infektionssjukdomar behandlade djur, länsvis	31
» 3. Antal för övriga sjukdomar (dock icke för i epizootilagen upptagna sjukdomar samt för tuberkulos och smittsam kastning) undersökta eller behandlade djur, länsvis	33
» 4. Förekomst av vissa sjukdomar, länsvis	34
» 5. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade djur	36
» 6. (Rubrikhänvisning.) Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt vidtagna åtgärder	37
» 7. (Rubrikhänvisning.) Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art	37
» 8. (Rubrikhänvisning.) Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontrollslakterier	37
» 9. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar	38
» 10. (Rubrikhänvisning.) Antal vid köttbesiktningsbyråer helt eller delvis beslagtagna kroppar samt vidtagna åtgärder	39
» 11. (Rubrikhänvisning.) Antal och vikt av vid köttbesiktningsbyråer särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art	39

Table of contents.

	Page
I. <i>Activities of the State central veterinary authority</i>	1
1. Organisation of the Veterinary Board. 2. Matters dealt with and offices. 3. Statutes dealing with the civil veterinary service.	
II. <i>Number of veterinary surgeons, service conditions and activities</i>	6
1. Number of veterinary surgeons and service conditions. 2. General health conditions among domesticated animals and farmyard hygiene.	
III. <i>Diseases among domesticated animals</i>	15
1. Foot and mouth disease. 2. Anthrax. 3. Black quarter. 4. Infectious anaemia. 5. Fowl typhus. 6. Tuberculosis in cattle. 7. Infectious abortion in cattle.	
IV. <i>Quarantine</i>	25
V. <i>Control of foods</i>	25
A. Meat control	25
1. Public abattoirs. 2. Municipal meat inspection centres. 3. Control slaughter-houses. 4. State inspection of meat control.	
B. Milk control	26
VI. <i>Pasteurisation control of milk, cream &c</i>	27

Tables to the text.

Tabl. A. Number of veterinary surgeons in the country at the end of the year, by provinces	7
» B. Incidence of anthrax and black quarter, by provinces	18
» C. Incidence of anthrax and black quarter during the different months of the year	18
» D. Summary of tuberculin examinations carried out in the course of the year	21
» E. Results of tuberculin examinations during the last 10-year period	22
» F. Clinical tuberculosis control	22
» G. Slaughtering owing to tuberculosis of udders and genitals	23
» H. Scope of abortion-combating measures	24
» I. Number of abortion-infected herds, by provinces	24
» J. Summary of reports of veterinary surgeons on milk control	26
» K. Pasteurisation control at the dairies	27

Supplementary tables.

Tabl. 1. Number of animals treated for invasion diseases, by provinces	30
» 2. Number of animals treated for infection diseases, by provinces	31
» 3. Number of animals treated for other diseases (with the exception of diseases listed in the law on epizootic diseases and also of animals examined for tuberculosis and infectious abortion), by provinces	33
» 4. Incidence of certain diseases, by provinces	34
» 5. Number of animals slaughtered and inspected at public abattoirs and control slaughter-houses	36
» 6. (Title reference only.) Number of carcasses wholly or partly confiscated at public abattoirs and control slaughter-houses and other measures taken	37
» 7. (Title reference only.) Number and weight of specially treated whole carcasses at public abattoirs and control slaughter-houses and nature of treatment	37
» 8. (Title reference only.) More important reasons for confiscation at public abattoirs and control slaughter-houses	37
» 9. Number of animal carcasses inspected at meat inspection centres	38
» 10. (Title reference only.) Number of carcasses wholly or partly confiscated at meat inspection centres, and the measures taken	39
» 11. (Title reference only.) Number and weight of specially treated carcasses at meat inspection centres and nature of the treatment	39

I. Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten.

1. Veterinärstyrelsens organisation.

Den centrala civila veterinäradministrationen är sedan den 1 juli 1947 förlagd till veterinärstyrelsen. Styrelsen förestås av en överdirektör — som icke behöver vara och för närvarande icke är veterinär — under vilken sortera fyra byråchefer, var och en chef för en byrå. Byråerna äro följande: allmänna byån, hygienbyrån, tuberkulosbyrån samt administrativa byrån. Cheferna för de tre förstnämnda bära titeln veterinärråd och äro legitimerade veterinärer, chefen för administrativa byrån skall äga kompetens för domarämbete.

De ärenden, vilka handläggas av veterinärstyrelsen, fördelas mellan de olika byråerna i huvudsak sålunda.

Allmänna byrån: Ärenden rörande: veterinärkonstens utövande, veterinärdistrikt, civila veterinärbefattningar, militärveterinärer, smittsamma husdjurssjukdomar, husdjurens hälsotillstånd och behandling i övrigt, införsel av levande djur och varor, karantänsanstalter samt förande av matrikel över veterinärerna.

Hygienbyrån: Ärenden rörande: stads- och besiktningsveterinärer, offentliga slakthus, kommunala köttbesiktningsanstalter, kontrollslakterier och andra under statens kontroll ställda slakteriinrättningar, in- och utförsel av köttvaror och djurfett samt mjölkhygien och den animala födoämneshygien i övrigt.

Tuberkulosbyrån: Ärenden rörande: husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande må handhavas av hushållningssällskap, godkännande och kontroll av veterinärer och laboratorier för sådant bekämpande samt ladugårdshygien i allmänhet.

Administrativa byrån: Ärenden rörande: viktigare författningar, administrativa och juridiska frågor i allmänhet, styrelsens organisation och personal, styrelsens medelsförvaltning samt till veterinäradministrationen hörande frågor av kameral natur.

2. Ärenden och expeditioner.

Antalet inkomna ärenden under år 1949 uppgick till 156 494; antalet utgående expeditioner var 17 945.

Inkomna ärenden.

Kungl. brev och ämbetsskrivelser	178
Kungl. remisser	58
Övriga ärenden	24 219
Anmälningar, rekvisitioner och rapporter	122 000
Räkningar	10 039
	Summa 156 494

Utgående expeditioner.

Underdåniga utlåtanden och skrivelser	182
Övriga expeditioner (koncept)	14 230
Handbrev	3 533
	Summa 17 945

3. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.

Under år 1949 ha följande författningar av mera allmänt intresse rörande veterinärväsendet intagits i den av veterinärstyrelsen utgivna Samling av författningar och cirkulär m. m. angående veterinärväsendet med nedan angivna nummer.

1948:

Nov. 12. Transumt av Inrikesdep:ets ämb.skr. till vet.-styr:n ang. medgivande att i visst fall tillsätta bikarbonat till grädde (nr 27).

Dec. 3. K. kung. om ändrad lydelse av 17 § 3 mom. kungörelsen den 30 juni 1948 (nr 564) med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (nr 3).

Dec. 28. Riksarkivets cirk. till statsmyndigheterna ang. användningen av kulspets- och reservoarpennor m. m. (nr 15).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse i vissa delar av kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607) ang. indelning av riket i veterinärdistrikt (nr 4).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av 8 § kungörelsen den 22 juni 1911 (nr 57) ang. bestämmelser att iakttagas vid införsel av vissa varor från främmande land eller del därav, som förklarats smittat av smittsam mul- och klövsjuka (nr 6).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av 35 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) ang. bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 7).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av 3 § kungörelsen den 20 februari 1931 (nr 23) ang. förbud mot användande av person, som inkommit från land, smittat av mul- och klövsjuka, för tillsyn eller vård av klövbärande djur (nr 8).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av § 3 kungörelsen den 11 oktober 1920 (nr 671) ang. förbud mot införsel till riket av levande höns, gäss, ankor, kalkoner och duvor från land eller del därav, som förklarats smittat av smittsam mul- och klövsjuka (nr 9).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av § 3 kungörelsen den 23 november 1920 (nr 728) ang. förbud mot införsel till riket från land eller del därav,

som förklarats smittat av smittsam mul- och klövsjuka, av levande djur, tillhörande hästsläktet (nr 10).

Dec. 30. K. kung. om ändrad lydelse av 25 § kungörelsen den 9 december 1898 (nr 127) ang. vad iakttagas bör till förekommande av smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket (nr 11).

Dec. 30. K. förordning om ändrad lydelse av 27 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 12).

Dec. 30. K. förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 16 maj 1947 (nr 209) ang. vissa åtgärder för bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 13).

Dec. 30. K. kung. ang. inhämtande av myndighets yttrande i vissa mål rörande brott av ämbetsmän med flera (nr 14).

1949:

Jan. 4. Vet.styr:ns kung. ang. städer i riket, till vilka införsel av idisslande djur, svin samt djur, hörande till hästsläktet, må äga rum (nr 1).

Jan. 4. Vet.styr:ns kung. ang. samhällen i riket, över vilka införsel av köttvaror och djurfett må äga rum (nr 2).

Jan. 4. Vet.styr:ns kung. med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av hundar (nr 5).

Jan. 21. Vet.styr:ns skrivelse till Statens veterinärmedicinska anstalt ang. bestämmande av avgifter för vissa bakteriologiska preparat (nr 16).

Jan. 21. K. kung. om ändrad lydelse av 41 § allmänna veterinärinstruktionen den 17 november 1933 (nr 616) (nr 19).

Jan. 25. Vet.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i riket ang. Statens livsmedelskommissions cirkulär den 14 januari 1949, nr 3228, med bestämmelser rörande bl. a. försäljning av melass (nr 17).

Jan. 25. Vet.styr:ns cirk. ang. förenklat förfarande vid veterinärs ansökan om semester och tjänstledighet (nr 18).

Jan. 28. Transumt av Jordbruksdep:tets ämb.skr. till vet.styr:n ang. be- myndigande för vet.styr:n att pröva och avgöra ärenden rörande tillstånd till införsel av arbetshästar från Norge (nr 25).

Jan. 28. Transumt av Jordbruksdep:tets ämb.skr. till vet.styr:n ang. be- myndigande för vet.styr:n att pröva och avgöra vissa ärenden rörande till- stånd till införsel av cirkushästar (nr 26).

Febr. 11. Transumt av Jordbruksdep:tets ämb.skr. till vet.styr:n ang. be- myndigande för vet.styr:n att meddela tillstånd för vikarie å befattning så- som distriktsveterinär att vara bosatt utom stationsorten (nr 28).

Mars 11. K. förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 20).

Mars 17. Statens veterinärmedicinska anstalts meddelande till veterinärerna i riket (ang. anstaltens telefonväxel och serumexpedition) (nr 29).

Mars 24. K. kung. om ändrad lydelse av 7 och 13 §§ samt 31 § 1 mom. kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) ang. bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 21).

Mars 24. K. kung. om ändrad lydelse av 9 § och 13 § 4. veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630) (nr 22).

Mars 29. Vet.styr:ns kung. med instruktion för besiktningsveterinärer vid offentliga slakthus och kontrollslakterier m. m. (nr 23).

April 5. Vet.styr:ns kung. med köttbedömningsföreskrifter m. m. (nr 30).

April 8. K. kung. om ändring av de vid giftstadgan den 26 november 1943 (nr 877) fogade bilagorna 1 och 2 (nr 31).

April 9. Transumt av Jordbruksdep:tets ämb.skr. till vet.styr:n ang. be- myndigande för vet.styr:n att avgöra ärenden ang. tillstånd till införsel av arbetshästar från Finland (nr 24).

April 28. K. kung. ang. tillägg till 2 § kungörelsen den 4 januari 1939 (nr 7) med förordnande på civilförvaltningens område jämlikt lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (nr 32).

Maj 6. K. kung. med förordnande jämlikt 1 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 34).

Maj 6. K. kung. med förordnanden jämlikt 10 och 15 §§ kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) ang. bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 35).

Maj 10. Vet.styr:ns cirk. till samtliga läns- och distriktsveterinärer samt stadsveterinärer med rätt till tjänstårsberäkning ang. fastställande av nya formulär till allmänt diarium (nr 36).

Juni 3. Vet.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer ang. utlämnande av anmälan rörande tuberkulos, som påträffats hos nötkreatur (nr 33).

Juni 3. K. kung. om ändrad lydelse av 8 § kungörelsen den 25 november 1938 (nr 700) ang. ersättning till veterinär för vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur (nr 39).

Juni 3. K. kung. ang. ändring i statens allmänna avlöningsreglemente (nr 41).

Juni 3. K. kung. ang. ändring i kungörelsen den 30 juni 1948 (nr 564) med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (nr 42).

Juni 3. K. kung. ang. ändring i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 691) med föreskrifter rörande tillämpning av 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen (nr 44).

Juni 3. K. förordningen om bekämpande av hönstyfus m. m. (nr 47).

Juni 3. K. kung. om ändrad lydelse av 9 § och 13 § 4. veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630) (nr 51).

Juni 10. Transumt av K. brev till vet.styr:n ang. rätt för veterinär att åtnjuta tjänstårsberäkning för militär fackutbildning och facktjänstgöring (nr 37).

Juni 17. Vet.styr:ns cirk. till samtliga besiktningsveterinärer vid kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västmanlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ang. upphörande av viss skyldighet att uttaga leverprov å häst (nr 38).

Juni 18. K. kung. ang. uppskov med tjänstgöring jämlikt 28 § värnpliktslagen m. m. (uppskovskungörelse) (nr 43).

Juni 18. K. kung. om ändrad lydelse av 13 § kungörelsen den 30 november 1934 (nr 563) ang. kontroll vid utförsel av kött (nr 45).

Juni 30. K. stadga för veterinärinrättningen i Skara (nr 46).

Juli 7. Vet.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer ang. användande i vissa fall av äldre debetsedel vid bedömande av mindre bemedlades rätt till statsbidrag för kostnader för djursjukvård (nr 40).

Sept. 16. Transumt av K. brev till vet.styr:n ang. maximitaxa för år 1950 å avgifter för köttbesiktning m. m. (nr 52).

Sept. 20. Vet.styr:ns kung. med särskilda föreskrifter ang. bekämpande av hönstyfus m. m. (nr 48).

Sept. 20. Vet.styr:n:s kung. med råd och anvisningar vid bekämpandet av hönstyfus (nr 49).

Sept. 20. Vet.styr:ns kung. med instruktion för auktoriserad blodprovare vid bekämpande av hönstyfus (nr 50).

Sept. 22. K. kung. om ändrad lydelse av 1 och 12--15 §§ kungörelsen den 16 september 1933 (nr 559) med vissa bestämmelser ang. narkotiska ämnen och beredningar (nr 54).

Okt. 14. K. kung. om ändring i giftstadgan den 26 november 1943 (nr 877) (nr 55).

Nov. 25. Vet.styr:ns skrivelse till Statens veterinärmedicinska anstalt ang. bestämmande av avgifter för vissa bakteriologiska preparat (nr 56).

Dec. 2. K. reglemente för den med statsmedel understödda hästpremieringen (hästpremieringsreglemente) (nr 57).

Dec. 8. Taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa) (nr 53).

Dec. 21. K. kung. om ändrad lydelse av 2 och 4 §§ kungörelsen den 12 april 1946 (nr 164) ang. statsbidrag till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård (nr 58).

Dec. 31. Vet.styr:ns cirk. till samtliga legitimerade veterinärer ang. fastställelse av blankett för avgivande av sådan uppgift som omförmäles i 4 § Kungl. kungörelsen den 12 april 1946 ang. statsbidrag till lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård (nr 59).

II. Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet.

1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden.

Veterinärernas antal den 31 december 1949 var 687 såsom av tab. A närmare framgår.

Veterinärernas fördelning på de olika befattningarna framgår av tab. A. Framhållas bör att i en del fall en veterinär innehar flera tjänster; härvid har vederbörande hänförs till den grupp som utgör hans huvudbefattning. Är t. ex. en distriktsveterinär tillika besiktningsveterinär, har han i ifrågasvarande tabell endast upptagits såsom distriktsveterinär. Härav följer att verkliga antalet veterinärbefattningar är större än antalet tjänsteveterinärer.

De civila tjänsteveterinärerna utgöras av följande kategorier: länsveterinärer, distriktsveterinärer, civila veterinärstipendiater, extra veterinärer vid den civila husdjurssjukvården, stadsveterinärer, besiktningsveterinärer, karantänsveterinärer, exportbesiktningsveterinärer, chefveterinärer och assistentveterinärer vid vissa hushållningssällskap samt i samband med epizootier tillfälligt förordnade överveterinärer, biträdande överveterinärer och extra veterinärer. Dessa veterinärers huvudsakliga anställnings- och avlönsförhållanden framgå av nedanstående sammanställning.

Länsveterinärerna äro alltsedan institutionens tillkomst 1830 statsanställda. Sedan den 1 juli 1947 äro länsveterinärbefattningarna genom statens allmänna avlönsreglemente den 30 juni 1947 överförda till lönegrad Ca 27. Stationsorter för länsveterinärerna äro residensstäderna. — Inom Stockholms stad fullgör förste stadsveterinären länsveterinärs tjänsteåligganden.

Distriktsveterinärerna äro sedan den 1 januari 1934 statsanställda. Från och med den 1 juli 1947 äro distriktsveterinärbefattningarna genom statens allmänna avlönsreglemente den 30 juni 1947 hänförs till löneplan nr 4, omfattande fem lönegrupper, mellan vilka de jämlikt Kungl. brev den 25 juli 1947 tills vidare fördelats. Distriktens omfattning framgår av Kungl. kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607; B. 16) angående indelning av riket i veterinärdistrikt med däri gjorda ändringar.

Civila veterinärstipendiater förordnas av styrelsen enligt Kungl. Maj:ts stadga den 15 juni 1935 (nr 410; B. 29) för civila veterinärstipendiater.

Extra veterinärer vid den civila husdjurssjukvården förordnas av veterinärstyrelsen antingen för i regel kortare tjänstgöring exempelvis i distrikt, vars innehavare behöver lättnad i arbetsbördan, eller efter framställning av kommuner, inom vilka på grund av avståndet till den ordinarie distriktsveterinärens stationsort eller annan liknande orsak svårigheter uppstått för det behöriga tillgodoseendet av den allmänna husdjurssjukvården. I intetdera fallet får förordnandet medföra särskild kostnad för statsverket och

Tab. A. Antal legitimerade veterinärer i riket länsvis den 31 december 1940.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
L ä n	Innehavare av ordinarie eller extra ordinarie befattningar												Innehavare av komm. ell. ensk. arvodes-befattningar		Obefordrade veterinärer	Privatpraktiserande veterinärer		Ej praktiserande veterinärer	Summa
	statliga						kommunala eller enskilda						Extra vet. vid den civila husdjursvården	Veterinärer för artificiell insemination					
	Veterinärstyrelsen	Veterinärhögskolan	Veterinärstatens vet.med. anstalt	Militär-veterinärer	Läns-veterinärer	Distrikts-veterinärer	Stuteri-veterinärer	Veterinärinrätt. i Skara	Stads-veterinärer	Slakthus-veterinärer	Veterinärer vid kontrollslakterier	Hushållnings-sällskap							
Stockholms stad	10	34	14	6	—	—	—	—	4	3	—	—	—	—	—	2	1	19	93
Stockholms län	—	—	—	1	1	9	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	2	3	19
Uppsala	—	—	—	1	1	7	—	—	—	—	2	1	—	2	—	—	2	2	18
Södermanlands	—	—	—	—	1	10	—	—	—	2	3	2	—	7	—	—	2	2	29
Östergötlands	—	—	—	1	—	15	—	—	1	3	2	3	1	2	—	1	6	4	39
Jönköpings	—	—	—	1	1	12	—	—	—	—	5	1	2	—	—	2	2	2	28
Kronobergs	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	11
Kalmar	—	—	—	—	1	14	—	—	1	—	3	—	1	2	—	—	—	2	24
Gotlands	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7
Blekinge	—	—	—	—	1	5	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	1	12
Kristianstads	—	—	—	3	1	10	—	—	—	—	6	1	2	1	—	1	3	2	30
Malmöhus	—	—	—	1	1	20	1	—	4	2	5	2	—	7	—	3	6	8	60
Hallands	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	5	1	—	2	—	1	3	—	20
Göteborgs o. Bohus	—	—	—	2	1	10	—	—	3	3	—	1	—	1	—	—	—	1	21
Älvsborgs	—	—	—	—	1	17	—	—	2	—	4	1	1	—	—	—	2	—	28
Skaraborgs	—	—	—	3	1	15	—	6	—	—	3	2	1	1	—	1	1	—	34
Värmlands	—	—	—	1	1	14	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—	1	—	21
Örebro	—	—	—	—	1	11	—	—	1	—	1	2	—	1	—	—	1	1	19
Västmanlands	—	—	—	1	1	8	—	—	—	—	—	2	—	3	—	1	1	1	19
Kopparbergs	—	—	—	—	1	15	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	3	3	26
Gävleborgs	—	—	—	—	1	10	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	1	16
Västernorrlands	—	—	—	1	1	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Jämtlands	—	—	—	2	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13
Västerbottens	—	—	—	2	1	13	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	3	23
Norrbottnens	—	—	—	2	1	6	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	12
Utan fast tjänstg:ort	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	—	—	—	53
Summa	10	34	14	28	23	256	1	6	23	13	49	19	12	33	53	15	41	57	687

vederbörande uppbär sålunda endast de förrättningsarvoden, som tillkomma honom enligt gällande taxor, jämte — i det senare fallet — den avlöning, som de förslagsställande kommunerna utfäst sig att gälda. Dessutom har styrelsen under året förordnat extra veterinärer för tjänstgöring inom förening för artificiell insemination. Dessa veterinärer uppbära lön av föreningen samt i vissa fall även arvoden. Inom nämnda föreningar verka även vissa icke examinerade svenska veterinärstuderande samt ett antal från utlandet kommande veterinärer, vilka icke inneha svensk veterinärlegitimation men tilldelats arbetstillstånd inom riket.

Stadsveterinärer med rätt till tjänstårsberäkning tillsätts i Stockholm och Göteborg av hälsovårdsnämnderna efter veterinärstyrelsens hörande, i städer, där stadsveterinären är förordnad som besiktningsveterinär, av veterinärstyrelsen samt i övriga städer av stadsfullmäktige efter veterinärstyrelsens hörande. Befattningshavarna avlönas av vederbörande kommun.

Besiktningsveterinärer vid offentliga slakthus, kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer tillsätts av veterinärstyrelsen samt avlönas av vederbörande kommun eller slakteri.

Karantäns- och exportbesiktningsveterinärer tillsätts av veterinärstyrelsen samt uppbära förrättningsarvode enligt veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630; B. 28). Karantänsveterinären i Haparanda uppbär därjämte årsarvode.

Chef- och assistentveterinärer vid hushållningssällskap anställas av sällskapen. Tjänstårsberäkning tillkommer enligt av Kungl. Maj:t för varje tjänst meddelat beslut varje av veterinärstyrelsen i fråga om kompetensen godkänd veterinär. Avlöning utbetalas av hushållningssällskapet och utgöres i regel av dels fast årslön, dels vissa arvoden för verkställda förrättningar.

Överveterinärer, biträdande överveterinärer och extraveterinärer för epizootibekämpande förordnas under viss tid av veterinärstyrelsen och uppbära därvid dagarvode enligt veterinärtaxan.

2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren.

Av länsveterinärernas årsredogörelser framgår bland annat följande.

Ämnesomsättningsrubbningar.

Förutsättningar för en god, eller i varje fall kvantitativt tillräcklig foderskörd synas ha förelegat över nästan hela landet. Undantag måste dock göras för de norra och östliga delarna av Norrland. Kvalitativt sett synes skörderesultatet ha varierat till följd av bland annat lokala olikheter i väderleksförhållandena under växtperiod och skördetid.

Göta l a n d: Sålunda rapporterar länsveterinären i *Malmöhus* län en riklig tillgång på hemmaproducerat foder. Detta förhållande jämte en relativt god tillgång på ojekraftfoder, har i högproducerande, hårt drivna besättningar lett till

vissa rubbningar i mineralämnesbalansen, icke minst i form av puerperala förlamningstillstånd, vilka visat sig besvärliga att häva. I *Blekinge* och *Kristianstads* län redovisas ett gott bete och en riklig skörd, dock med vissa reservationer beträffande näringsvärdet till följd av den rätt solfattiga sommaren samt regnskador vid bärgningen. Från *Blekinge* meddelar länsveterinären att utförda höanalyser genomgående visat en låg kalkhalt, vari han ser en av orsakerna till de under höst och vinter rikligt uppträdande och svårartade balansrubbningarna i mineralämnesomsättningen. Betblasten, som för *Kristianstads* län spelar en icke oväsentlig roll i foderstaten, synes där ha till stor del förstörts av blåst och jord. Allmänt sett torde inom dessa trakter acetonämi, skravelsjuka och förlossningslamhet ha förekommit i rätt betydande utsträckning, varjämte ökade sterilitetsbesvär hos nötkreaturen förtjäna att nämnas i detta sammanhang. Inom de västra kustlandskapen, *Hallands* samt *Göteborgs och Bohus* län, anmäla länsveterinärerna en tillfredsställande och i allmänhet väl bärgad skörd. Hälsotillståndet bland husdjuren i *Halland* synes också ha varit gott, vilket avspeglat sig i stadigt ökade produktionssiffror inom kreatursskötseln. I trakten av *Göteborg* skadades delvis höet i samband med bärgningen och förorsakade mögelförgiftningar. Från flera håll i *Göteborgs* och *Bohus* län ha utförda foderanalyser avslöjat en betydande fosfatbrist. I förening med en allt hårdare drivning av mjölkdjuren mot högre produktion torde detta förhållande utgöra underlaget för de talrika och svårpåverkade fallen av förlossningslamhet m. fl. ämnesomsättningssjukdomar.

Från de inre delarna av *Götaland*, rapporterar länsveterinären i *Kronobergs* län en god skörd. Bristsjukdomarna synas ha hållit sig inom måttliga gränser, dock med reservation för sterilitet bland nötkreaturen, vilken till en del torde orsakas av förhållanden, som höra hemma under denna rubrik. I *Jönköpings* län synes skörderesultatet likaså ha gynnsamt påverkat bristsjukdomsstatistiken. Sålunda noterades under året lägre antal av skravelsjuka- och sterilitetsfall än som förekommit sedan förra hälften av 1940-talet. Däremot ökade acetonämifallen kraftigt och likaså synes förlossningslamheten ha orsakat åtskilligt besvär till följd av både dess allt vanligare uppträdande och svårigheterna att kunna häva densamma.

För *Västergötlands* del synes skörderesultatet såväl i *Älvsborgs* som i *Skaraborgs* län ha varit gott. Länsveterinären i *Vänersborg* framhåller dock det bristande intresse djurägarna visa för odling av rotfrukter till utfodringsändamål, varigenom en lämplig avvägning av foderstaterna försvåras. Vidare synas där vissa anmärkningar kunna göras beträffande ensileringen av grönfoder. Denna konserveringsmetod har vunnit allt större spridning men lantbrukarna torde icke alltid ha tillägnat sig rätt teknik för inläggningen, varigenom en avsevärd del av ensilaget förstörts och blivit föga tjänligt till kreatursföda. Inom *Älvsborgs* län märktes under året en stark minskning i förekomsten av skravelsjuka. Även polyomyositis och käkmyositis hos häst gingo något tillbaka. Acetonämi samt korsförlamning redovisas däremot i ökat antal. Av den förra sjukdomen synas en del fall ha kunnat härledas till ett manganunderskott i höet. Antalet för sterilitet behandlade nötkreatur ökade i *Älvsborgs* län med hela 20 procent från föregående år. Denna stegring i sterilitetsfrekvensen torde dock till en del vara skenbar och att hänföra till djurägarnas klarare uppfattning av de ekonomiska konsekvenserna av detta lidande och därmed större benägenhet att vidtaga åtgärder däremot. Även i *Skaraborgs* län ökade antalet sterilitetsbehandlingar något i jämförelse med år 1948, men här mera måttligt. Inom vissa områden i detta län synas veterinärerna f. ö. ha uppfattat fertilitetsrubbningarna såsom mindre besvärande än tidigare och ha här sett en följd av den kvalitativt goda foderskörden. Från flera distrikt i sistnämnda län rapporteras också en viss minskning av frekvensen av andra ämnesomsättningsrubbningar, såsom skravelsjuka, rachitis och acetonämi. Totalsiffrorna från hela länet ligga dock väl i nivå med tidigare år, varför tillståndet tydligen sett sig mindre gynnsamt inom andra trakter.

Inom de östra kustlandskapen redovisar länsveterinären i *Östergötlands* län ett i stort sett gott skörderesultat. Under årets förra hälft uppträdde dock bristtillstånd bland nötkreaturen i stor utsträckning inom vissa områden, sannolikt ett tecken på att kvaliteten på föregående års foder lämnade en del övrigt att önska. Ännu vid slutet av betessåsongen år 1949 voro kreaturen inom vissa av länets södra delar i en svag kondition till följd av ett alltför sparsamt bete. Av distriktsveterinärernas uttalanden att döma synes det på sina håll brista åtskilligt i avvägningen av foderstaterna, icke minst i ett rationellt utnyttjande och rätt val av mineralfoder. Ämnesomsättningsrubbningar sådana som acetonämi och förlossningslamhet synas även i detta län ha blivit allt vanligare och svårare att påverka. Betydelsen av att lantbrukarna vid ensilering av foderväxter iakttaga största omsorg i fråga om det tekniska förfarandet framgår av en rapport från ett veterinärdistrikt inom länet där möjligt AIV-foder skall ha gett anledning till ett betydande antal aborter bland nötkreaturen.

Inom *Kalmar* län synes foderskörderna ha blivit något mindre än vanligt men torde ha varit av god kvalitet. Sistnämnda förhållande liksom även lantbrukarnas förståelse för betydelsen av en väl avvägd foderstat, gav god kondition åt djuren. Till följd av den hårda drivningen av bruksbesättningarna kunde visserligen ämnesomsättningsrubbningar, delvis av svårbehandlad natur, icke helt undvikas men en tendens till återgång mot lägre antal var märkbar. Från *Götlands* län meddelar länsveterinären i Visby, att skörden utfallit mycket väl. Då besättningarna minskat i omfång, har fodertillgången varit riklig och djurens kondition tillfredsställande. På senvintern och våren uppträdde dock bristtillstånd, som få sätts i samband med hög mjölkproduktion och därav framprovocerade rubbningar i ämnesomsättningen. Möjligheten att med hjälp av ett för trakten avpassat mineralfoder korrigera foderstaten synes enligt länsveterinären icke vara tillräckligt beaktad av alla djurägare.

Svealand: Den sammanställning, länsveterinären i *Stockholms* län gjort av vederbörande distriktsveterinärers rapporter, tyder på en riklig foderskörd, vilken dock till följd av ogynnsamma väderleksförhållanden icke kunde överallt bärgas oskadad. Utfodring med fruset och mögelskadat foder synes inom länets sydvästra delar ha i någon utsträckning förorsakat aborter hos nötkreaturen. I övrigt synes djurens kondition ha varit i stort sett tillfredsställande. Av flera veterinärer påtalas dock förlossningslamhetens tendens att öka och att uppträda under atypiska former samt svårigheterna att komma tillrätta med sjukdomen. Liknande synes tillståndet ha varit inom *Uppsala* län. Förlossningslamhet och acetonämilitillstånd spela även här en allt större roll inom besättningarna. Otillräcklig tillgång på lättlösliga kolhydrater, såsom melass, liksom ett underskott i fodret av fosforsyra och i vissa trakter även av mangan och kobolt torde ha bidragit till den besvärande utbredningen av dessa sjukdomar. I *Södermanlands* län var tillgången på stråfoder mindre riklig under förra hälften av år 1949, vilket torde vara bidragande orsak till det betydande antal skravelsjukefall, som noterades under året. Kreaturen återvunno dock full kondition på betet, vilket särskilt i slutet av sommaren och på hösten var mycket frodigt, och synas även ha övervintrat väl på 1949 års foderskörd. Till det goda hälsotillståndet — bl. a. synes acetonämien ha varit lindrigare än föregående år — torde utom tillgången på gott stråfoder även ha bidragit en ökad användning av rotfrukter i foderstaten samt möjligheten att anskaffa melass. Vad angår övriga ämnesomsättningsrubbningar hos husdjuren undgick icke heller *Södermanland* att få kännning av de allt besvärligare fallen av förlossningslamhet.

Inom såväl *Örebro* som *Västmanlands* och *Värmlands* län synes skörderesultatet ha varit tillfredsställande. Länsveterinären i *Örebro* redovisar också en allmän nedgång i antalet inrapporterade fall av bristsjukdomar och anför såsom en sannolik orsak därtill den komplettering av foderstaten genom mineralfoder, som mer allmänt genomförts i profylaktiskt syfte. Skörden av hö och vallväxter blev i

Värmland riklig och väl bärgad. Återväxten på vallarna hindrades till en början av brist på regn men blev framåt hösten så mycket rikligare, vilket visade sig vara icke enbart av godo, då djurens digestionsförmåga sattes på hårda prov. Häftiga anfall av trumsjuka och paralyser följde denna överfodring i spåren. För övrigt synas ämnesomsättningsrubbningsarna ha hållit sig inom måttliga gränser. Länsveterinären framhåller dock att avvägningen av foderstaterna ej är lyckligt genomförd, då odlingen av foderfrukter icke svarar mot behovet. Likaså påtalar han det okritiska sätt varpå djurägarna välja mineralfoder, utan hänsyn till huruvida det till sitt innehåll passar för trakten eller ej.

Inom *Kopparbergs* län synes foderskörden i stort sett ha blivit väl bärgad. Inom vissa distrikt regnskadades den dock, varför mögelförgiftningar uppträtt i någon utsträckning. De rena bristsjukdomarna synas ha gått något tillbaka. Förlossningslamhet förekom i ökad omfattning och har här ställts i samband med en kanske väl energiskt bedriven sinitidspreparering av korna.

Norrland: Skördeutfallet synes ha varierat från medelmåttigt till dåligt. Inom *Gävleborgs* län torde sålunda en medelgod foderskörd ha bragts under tak och liknande var förhållandet i *Jämtlands* län. Länsveterinären i det först nämnda området meddelar dock, att höets halt av fosforsyra, kalk och smältbar äggvita varit låg, och finner frekvensen av bristtillstånd ha varit den vanliga, bortsett från en nedgång i fråga om skravelsjuka. 1949 års vegetationsperiod kännetecknades för Jämtlands del av gynnsamt väder under vår och höst men av en solfattig, kall och torr sommar. Höskörden blev rätt riklig och, i den mån den bärgades tidigt, synbarligen av god kvalitet. Den avsevärda del därav, som fick stå för länge på tillväxt, förlorade däremot snabbt i näringsvärde och detta torde vara främsta anledningen till det betydande antal av ämnesomsättningsrubbningsar, i synnerhet av puerperal hämoglobinämi, som noterades under hösten samma år.

Resultatet av foderskörden i de tre återstående länen synes enligt uttalanden av länsveterinären ha varit mindre tillfredsställande. I *Västernorrlands* län skadades sålunda vallarna genom s. k. isbränna, varvid så gott som all klöver gick ut. Även under sommaren var väderleken icke den bästa för foderskördens del men dessbättre kom hösten med värme, varigenom djuren fingo en lång betesperiod. Efter intagandet på stall började dock bristerna i fodret, bland annat en låg fosforsyre- och kalkhalt, att göra sig gällande. Fall av acetonämi, puerperal hämoglobinämi, förlossningslamhet och skravelsjuka började dugga tätt redan under hösten. Inom vissa områden synes en komplettering av mineralfodret med kobolt ha haft god verkan som profylacticum. Ännu sämre än i Västernorrlands län synes, av länsveterinärernas rapporter att döma, skörden ha varit i *Västerbottens* och i synnerhet *Norrbottens* län. Isbränna och otjänlig väderlek under växtperioden förstörde till stor del vallarna. Den redan under normala år blygsamma potatisodlingen skadades svårt av tidig frost, varigenom en avbalansering av foderstaten ytterligare försvårades. I Västerbottens län lyckades man delvis neutralisera de ogynnsamma verkningarna av skördeutfallet genom utgallring av djur i besättningarna samt rikliga mineralfodertillskott, varjämte den varma hösten gav en lång betesperiod och god kondition av djuren vid stallfodringsperiodens början. Det oaktat besvärades man i stor utsträckning av ymnigt uppträdande fall av förlossningslamhet, acetonämi och puerperal hämoglobinämi samt av svårigheterna att påverka redan utbrutna sjukdomar. För Norrbottens län voro förhållandena likartade; i de inre delarna var skörden så dålig att djurägarna tvingades köpa mängder av hö söderifrån. Så tillvida hade detta det goda med sig att bristtillstånden motverkades genom tillskottet av bättre hö. I kusttrakterna försökte man klara situationen på det hemmaproducerade fodret, vilket medförde bristsjukdomar i stort antal fall. Påbörjade undersökningar av foder från länets inland synes tyda på ett betydligt koboltunderskott, vilket möjligen kan vara grundorsak till vissa av bristtillstånden.

Lymfadenos hos nötkreatur.

Såsom framgår av tabellbilaga 4 förekommer sjukdomen över nästan hela landet men inom flertalet län i mera blygsam omfattning. Undantag från sistnämnda regel utgöra de östra och södra kustlandskapen från och med Östergötland söderut till och med Skåne. Länsveterinärerna inom dessa områden redovisa en stadig ökning i antalet årligen kliniskt påvisade fall, ett förhållande, som ingett vissa farhågor rörande sjukdomens framtida utveckling och de ekonomiska konsekvenser för boskapsskötseln den kan komma att medföra. Detta i synnerhet som lidandets orsaker och dess spridningssätt ännu äro ouppklarade och någon praktiskt användbar behandlingsmetod icke står till buds. Att döma av uppgifter från Östergötlands, Kalmar och Blekinge län måste man räkna med att utöver de kliniskt påvisade fallen ytterligare minst lika många konstateras först efter slakten vid köttkontrollen. Till följd av sjukdomens smygande förlopp uppmärksammas den ofta icke förrän på ett sent stadium, då de sjukliga förändringarna nått en utbredning, vilken nödvändiggör omfattande, ofta totala kassationer vid slakten. Övan berörda förhållanden ha föranlett de lokala veterinärföreningarna i Östergötlands län och Småland samt Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott att ingå till myndigheterna med en hemställan, att erforderliga medel måtte anvisas för att möjliggöra forskning rörande dessa problem.

Infektionssjukdomar, vilka icke äro föremål för statligt organiserat bekämpande.

Juverinflammation: Infektionssjukdomar med lokalisation till juvret äro sedan många år fast förankrade inom landets nötkreatursbesättningar och måste räknas till de för den animala produktionen mera förlustbringande. Smittämnet utgöres kanske vanligast av streptococcer men även andra bakteriearter såsom coli, pyogenes och staphylococcer uppträda. Det antal juverinflammationer, vilkas behandling rapporteras av veterinärerna, torde långt ifrån utgöra någon uttömmande redovisning för totalsumman av dessa sjukdomar. Snarare utvisa flertalet av dessa behandlade fall blott enstaka uppblossanden av sjukdomen i akutiserad form inom besättningar där den i kronisk form är stationär och talrikt representerad. Spridningssättet mellan besättningar och inom desamma varierar, men en rätt stark korrelation torde förefinnas mellan juverinflammationernas uppträdande och standarden i fråga om allmän djurvård, respektive ladugårds- och mjölkningshygien.

Ungefär hälften av länsveterinärerna, huvudsakligen de, vilka äro verksamma inom Svealand och Götaland, framhålla i sina årsredogörelser stegringen i antalet årligen inrapporterade fall och de olägenheter sjukdomen orsakar djurägarna. Till en del torde möjligen denna ökning i sjukdomens förekomst vara skenbar och hänförlig till djurägarnas ökade intresse för åtgärder mot sjukdomen — därtill de inspirerats av tillkomsten av förbättrade behandlingsmetoder. Men man bör icke förbise det av flera länsveterinärer påtalade sambandet mellan juversjukdomar och ladugårdshygien och det försämrade läge, vari ladugårdsskötseln kommit till följd av bristen på arbetskraft och därmed sammanhängande täta ombyten på personal. Tendensen att taga mer lättvindigt på den hygieniska sidan av husdjursvården är under sådana omständigheter förståelig ehuru beklaglig och måste givetvis få menliga följder i de fall, där juverfunktionen får sitta emellan.

Möjligheterna att med läkemedel påverka juverinflammationerna få anses ha i hög grad förbättrats sedan antibiotica tagits i bruk för detta ändamål. Tyvärr ha dock förhoppningarna att därmed kunna förfoga över ett universalmedel med osviktig verkan kommit på skam. Veterinärernas uppfattning om effekten av dessa preparat varierar starkt, beroende på vilka pretentioner, som ställts på medlens

verkningsbredd. Så mycket synes stå klart att hittills disponibla antibiotica ingalunda lämpa sig för okritisk användning vid samtliga typer av juverinflammationer och än mindre befria djurägarna från nödvändigheten av sträng mjölkningshygien och ständig uppmärksamhet på eventuellt nya fall. Använda med urskillning ha vissa antibiotica däremot visat sig verksamma och torde möjliggöra en effektiv kontroll av streptococcmastiterna.

En form av juverinflammation, som förtjänar att omnämnas, är den vanligen kroniskt förlöpande staphylococcmastiten, den s. k. juveraktinomykosen. Sporadiska fall därav konstateras av och till, men sjukdomen synes under senare år av okänd anledning ha ökat i utbredning inom vissa områden i östra Svealand och har där i några fall nödvändiggjort omfattande utslaktningar i infekterade besättningar. Ännu icke slutförda försök med vissa antibiotica ha inletts i avsikt att få sjukdomen under kontroll.

Smittsam enterit hos nötkreatur: Efter att år 1947 ha varit starkt spridd över nästan hela landet ebbade sjukdomen ut under år 1948. Innevarande år har den i nämnvärd utsträckning förekommit blott inom vissa områden i Malmöhus, Kristianstads, Hallands, Västernorrlands samt Västerbottens län. Några allvarliga följder synes den ej ha haft. Sjukdomsförloppet har vanligen inskränkt sig till cirka en vecka, varunder mjölkproduktionen varit starkt nedsatt.

Smittsam skidkatar hos nötkreatur synes inom vissa områden vara i färd med att breda ut sig. I Östergötlands län har den förorsakat svårigheter att få djuren dräktiga. Veterinärerna där ha påpekat det olämpliga i att tjurföreningarnas tjurar användas för betäckning av djur utanför respektive förening. Det har varit möjligt att följa skidkatarrens väg genom en hel serie föreningar, i sådana fall där djurägare sökt förbättra dräktighetsresultatet hos kor med sterilitetsbesvär till följd av denna sjukdom genom att använda tjur utanför sin egen förening. I Kronobergs län har infektionen kommit att ånyo ådraga sig veterinärernas uppmärksamhet som faktor att räkna med i sterilitetsarbetet efter att under åtskilliga år icke ha förorsakat några särskilda besvär. För övrigt är den tyvärr icke heller någon sällsynt företeelse inom övriga delar av landet, ehuru det kan vara svårt att precisera dess betydelse såsom sterilitetsfaktor.

Rödsjuka hos svin: Inom de sydöstra kustlandskapen ha veterinärerna inrapporterat en ökad förekomst av sjukdomen. Länsveterinärens i Kalmar sammanställning tyder dock på att sjukdomen kunnat kontrolleras med hjälp av profylaktiska ympningar med avirulent ympämne eller enligt simultanmetoden. För behandling av manifesta sjukdomsfall synes en komplettering av den gängse serumterapi medelst antibiotica ha försökts med någon framgång. Inom Blekinge län har Sölvesborgstrakten varit illa utsatt för smittan och motsvarande gäller för vissa delar av Kristianstads län. Anledningen till dessa senare utbrott synes, överraskande nog, ha varit utfodring i större skala av svinbesättningarna med fiskavfall, vilket skulle tyda på att smittämnet kan magasineras hos de källblodiga djuren, eventuellt i saprofytär form. Länsveterinären i Karlskrona framhåller den betydelse, bristsjukdomar hos svin kunna ha såsom predisponerande moment för rödsjukans framträdande, och en liknande inställning finner man i länsveterinärens i Halmstad redogörelse, där han härleder sjukdomens på senare år lindrigare framfart till den förbättring i utfodringshänseende, som ägt rum sedan sista världskrigets slut. I närheten av Göteborg synes smittan ha varit rätt utbredd, från Skaraborgs län rapporteras den som allmänt förekommande, och länsveterinären i Värmlands län anger någon stegring av antalet fall, dock ej mer än som kan förklaras med den allmänna ökningen i svinuppfödningen. Inom andra områden såsom Uppsala, Västernorrlands och framför allt Gotlands län redovisa länsveterinärerna en mer eller mindre stark tendens till nedgång i sjukdomens frekvens och sätta detta i samband med den allt vanligare profylaxen medelst skyddsympning i någon form.

Valpsjuka (med varianter): I de större städerna, såsom Stockholm, Göteborg och Malmö, är valpsjukan stationär eller återkommer i varje fall årligen i betydande antal. Landets övriga delar uppvisa vanligen enstaka uppblossanden av smittan. Länsveterinären i Blekinge län erinrar i sin redogörelse om ett synnerligen elakartat utbrott av valpsjuka under året bland minkfarmerna i Sölvesborgstrakten, som genom en hög dödlighetsprocent förorsakade djurägarna betydande förluster. Genom införande av spärr beträffande in- och utförsel av levande mink, skärpta hygieniska bestämmelser samt en i stor skala genomförd profylaktisk behandling med autogent organvaccin lyckades man avgränsa och kupera smittutbrottet. I Kalmar län uppträdde valpsjukan endast sparsamt. Däremot redovisar länsveterinären i Östergötlands län en besvärande spridning av densamma med början i trakten av Norrköping och utbredning särskilt mot Linköping och Valdemarsvik. Sjukdomsförloppet började för det mesta med symtom från digestionsorganen för att senare övergå till nervösa störningar. Mortaliteten var hög. Liknande förhållanden noterades under året i Örebrotrakten, i Västernorrlands, Jämtlands samt Västerbottens län. I Kristianstads, Hallands, Kalmar och Södermanlands län anmäles valpsjukan ha varit relativt lindrig och länsveterinärerna i Värmlands, Gävleborgs och Norrbottens län redovisa en minskning av sjukdomen.

Uppfattningen bland veterinärerna rörande effekten av de profylaktiska ympningarna mot denna sjukdom med valpsjukevaccin enligt Green variera starkt, möjligen beroende på vilken typ av virus, som vederbörande haft att göra med. Flertalet av veterinärerna synes anse skyddsverkan mycket ojämn. På vissa håll torde man dock ha tyckt sig finna väsentligt höjd motståndskraft mot infektion och en lägre mortalitetsprocent bland manifesta sjukdomsfall hos vaccinerade djur än hos ovaccinerade. Omdömet är dock ingalunda enhälligt.

Invasionssjukdomar.

Piroplasmos: Sjukdomen har under år 1949 hållit sig på ungefär samma nivå som tidigare. Utom den rent kurativa behandlingen med ichtorgan, atral m. m. användes sedan många år tillbaka en profylaktisk skyddsympning inom områden, där smittan är stationär och där betesförhållandena gynna rikligt uppträdande av fästingar, vilka tjänstgöra som parasitens mellanvärd. Effekten av denna ympning av djuren har tidigare ansetts mycket pålitlig, vilket i stort sett varit fallet även år 1949, men en avvikelse från denna regel har dock kunnat iakttagas inom vissa delar av östra Götaland. Inom Östergötlands län samt norra delen av Kalmar län meddela nämligen veterinärerna, att skyddsverkan av tidigare ympningar visat sig mindre hållbar inom vissa besättningar. Anledningen därtill är ännu icke helt klarlagd. De relativt obetydliga ökningar i piroplasmosens förekomst, vilka rapporteras av vissa länsveterinärer, sätts vanligen av dessa i samband med rådande gynnsamma väderleksförhållanden för fästingarna.

Lungmasksjuka hos nötkreatur: Två nötkreatursbesättningar, belägna den ena i Kristianstads den andra i Göteborgs och Bohus län, ha under året grundligt invaderats av denna parasit. Den förstnämnda, hemmahörande i trakten av Ängelholm, angreps så hårt att total nedslaktning av samtliga 35 djur befanns nödvändig. Den andra, belägen inom Kungälvsveterinärdistrikt, upptäcktes ej förrän i ett rätt sent stadium men fick kvarstå och underkastades behandling. Ännu fyra månader senare voro djuren dock ej fullt återställda.

Inälvsparasiter hos häst: I den mån länsveterinärerna beröra dessa invasionsformer är det vanligen för att sätta nedgången av antalet därför behandlade djur i samband med hästavelns allmänna förfall. Ett undantag utgör Kalmar län, där under året drygt 6 500 hästar behandlats med anthelminthica. Huvuddelen därav är att hänföra till den systematiska genomgången av Ölands hästmateriel såsom motåtgärd mot den s. k. nosmasksjukan. Att döma av uppgifter från veterinärt håll

inom detta område synes det vara av stor vikt för erhållande av ett fullgott resultat av behandlingarna att genomförandet av dem forceras under en kort tidsperiod från januari till omkring mitten av mars månad.

III. Sjukdomar bland husdjuren.

De smittsamma husdjurssjukdomar, på vilka epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105; B. 19) med däri gjorda ändringar den 9 maj 1941 (nr 341; B. 20) samt den 30 juni 1948 (nr 458; VF. 23) äger eller kan äga tillämpning, finnas reglerade genom följande av Kungl. Maj:t givna författningar, nämligen

dels kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106; B. 20) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar med däri gjorda ändringar den 29 oktober 1937 (nr 839; B. 30), den 15 augusti 1938 (nr 545; B. 31), den 9 maj 1941 (nr 342; B. 21), den 4 maj 1945 (nr 222; B. 18), den 25 januari 1946 (nr 22; B. 56) samt den 15 oktober 1948 (nr 665; VF. 43),

dels kungörelsen den 31 januari 1936 (nr 22; B. 5) angående tillämpning inom Norrbottens län å sjukdomen smittsam blodbrist hos häst (*anaemia infectiosa equi*) av vissa föreskrifter i epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105) samt kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar,

dels kungörelsen den 2 maj 1947 (nr 197; B. 23) angående tillämpning av epizootilagen å beskällarsjuka (*dourine*) hos djur tillhörande hästsläktet m. m.,

dels kungörelsen den 26 januari 1945 (nr 15; B. 5) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen svinlamhet,

dels kungörelsen den 22 december 1939 (nr 881; B. 55) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen infektiös laryngotracheit hos höns m. m.,

dels kungörelsen den 23 maj 1947 (nr 227; B. 31) angående tillämpning av epizootilagen å en hönspestliknande sjukdom m. m.,

dels kungörelsen den 26 maj 1944 (nr 249; B. 22) angående tillämpning av epizootilagen å en valpsjukelikhande sjukdom,

dels förordningen den 20 juni 1941 (nr 577; B. 48) angående bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur, med däri gjorda ändringar, den 15 december 1944 (nr 783; B. 48), den 16 maj 1947 (nr 208; B. 27), den 23 april 1948 (nr 181; VF. 5), den 30 december 1948 (nr 785; VF. 12/—49) samt den 11 mars 1949 (nr 68; VF. 20),

dels kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387; B. 47) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur, med däri gjorda ändringar, den 4 maj 1945 (nr 221; B. 17), den 28 mars 1947 (nr 102; B. 18), den 23 april 1948 (nr 182; VF. 6) samt den 24 mars 1949 (nr 119; VF. 21),

dels förordningen den 16 maj 1947 (nr 209; B. 20) angående vissa åtgärder för bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur, med däri gjorda ändringar den 30 december 1948 (nr 786; VF. 13/49).

Under året har epizootilagen ägt tillämpning — förutom å nyss omnämnda sjukdomar — å följande sjukdomar, nämligen: mul- och klövsjuka, boskapspest, elakartad lungsjuka hos nötkreatur, svinpest, rots hos häst, vattuskräck, koppor hos får, mjältbrand, frasbrand hos idisslande djur, skabb hos häst och får, hönspest och hönskolera samt smittsam kastning hos häst. Beträffande tuberkulos samt smittsam kastning hos nötkreatur har lagen dock tillämpats endast inom de områden, som finnas angivna i Kungl. kungörelserna den 20 februari 1948 (nr 60; VF. 3) och den 6 maj 1949 (nr 243; VF. 34) med förordnande jämlikt 1 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur samt i Kungl. kungörelserna den 27 juni 1947 (nr 451; B. 37), den 20 februari 1948 (nr 61; VF. 4) och den 6 maj 1949 (nr 244; VF. 35) med förordnande jämlikt 15 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur.

Av ovannämnda sjukdomar ha under året endast följande förekommit inom riket: mul- och klövsjuka, mjältbrand, frasbrand, smittsam blodbrist hos häst, en valpsjukeliknande sjukdom, tuberkulos hos nötkreatur samt smittsam kastning hos nötkreatur.

Förutom nu omförmälda sjukdomar har under året allmänt uppträtt hönstyfus. Mot denna sjukdom äro statliga åtgärder föreskrivna jämlikt Kungl. kungörelsen den 20 november 1931 (nr 402; B. 27) angående åtgärder mot [hönskolera, hönspest och] hönstyfus. I en av Kungl. Maj:t den 3 juni 1949 (nr 437; VF. 47) utfärdad förordning om bekämpande av hönstyfus m. m. att träda i kraft den 1 januari 1950, ha nya riktlinjer uppdragits för åtgärder mot sjukdomen.

1. Mul- och klövsjuka.

Situationen på den europeiska kontinenten i vad avser förekomsten av mul- och klövsjuka undergick år 1948 en allvarlig försämring. En allmän stegring av sjukdomsfrekvensen gjorde sig märkbar, och undersökningar rörande smittämnetts art avslöjade förekomsten av samtliga tre huvudtyper av mul- och klövsjukevirus jämte ett flertal intermediära former. Mot slutet av år 1948 hade Tyskland hunnit bli grundligt infekterat och smittfall började i någon utsträckning visa sig även i Danmark. Vid början av år 1949 voro följaktligen utsikterna att Sydsverige skulle kunna helt undgå sjukdomen ej alltför ljusa, i synnerhet som någon kvarstående skyddsverkan från vaccinationer mot sjukdomen åren 1945—1947 ej var att räkna med.

Den 14 januari 1949 rapporterades sjukdomen ha uppträtt i en besättning om 15 nötkreatur och 20 svin, belägen i Tolånga socken, Malmöhus län. Besättningen slaktades omgående tillika med två på gården tillfälligt

uppställda nötkreatur, vilka förts dit från två besättningar i grannskapet för betäckning. Även föregående dag hade tjuren i den smittade gården betäckt en ko tillhörig en granne. Av de tre besättningar, från vilka djur förts till den smittade gården, förklarades två misstänkta för smitta till följd av kontakt via människor eller djur. I en av dessa besättningar, bestående av 13 nötkreatur och 17 svin, konstaterades mul- och klövsjuka den 20 januari. Omedelbar nedslaktning verkställdes.

Utom de nämnda två smittfallen inom Tolånga socken inträffade under året inga ytterligare spontana dylika inom Malmöhus län. Däremot observerades efter företagna vaccinationer — varom mera nedan — i några fall reaktioner av allvarligare natur. På vilken väg smittämnet kommit till primärhärden i Tolånga har varken vid undersökningarna i samband med saneringen av gården eller sedermera stått att utröna. Möjligheten till virustransport med flyttfåglar eller vindburna partiklar får måhända icke förbises.

Till förebyggande av spridning av såväl den till Malmöhus län redan inkomna smittan som eventuella nya virusimporter utfärdades genom länsstyrelsens medverkan restriktiva bestämmelser beträffande djurutställningar och auktioner, tillträde till kreatursstallar o. s. v. Omedelbart efter utbrottet upprättades ett skyddsområde kring smitthärden där en s. k. ringvaccinering, omfattande samtliga nötkreatur, genomfördes. För att åstadkomma en skyddsvall mot den allt mer kompakta mul- och klövsjukeinfektionen på kontinenten fann veterinärstyrelsen nödvändigt föranstalta om skyddsvaccineringar i större skala inom Malmöhus och vissa delar av Kristianstads län. Sälunda beslöts att de till seminverksamheten anslutna besättningarna inom dessa områden liksom även vissa, särskilt värdefulla besättningar samt andra, vilkas ägare önskade i görligaste mån skydda sina djur, skulle vaccineras. Under vintern och våren ympades inom de båda länen närmare 4 700 besättningar med sammanlagt omkring 106 000 djur. Då med den typ av vaccin, som stod till buds, fraktionerad dosering måste tillgripas medförde detta att besättningarna fingo genomgå en andra gång, cirka 3 veckor efter första injektion. För genomförande av vaccinationsplanen förordnade veterinärstyrelsen 24 veterinärer, däribland 5 anställda vid seminöreningar. I mindre omfattning medverkade även 26 av de inom berörda områden stationerade tjänsteveterinärerna.

Närmare två månader efter det första mul- och klövsjukefallet i Malmöhus län konstaterades den 9 mars 1949 sjukdomen förekomma på en gård i Mjällby socken i Blekinge län. Även i detta fall saknades hållpunkter för ett bestämmande av smittvägen då varken person- eller varukontakt med infekterat område synes ha förekommit. Besättningen, som omfattade 5 nötkreatur och 6 svin, nedslaktades, varjämte genom länsstyrelsens försorg ett skyddsområde kring det smittade stället upprättades och ett allmänt ladugårdsförbud påbjöds. Liksom i Tolånga genomfördes en ringvaccinering kring smitthärden.

Sjukdomen torde i detta fall ha förekommit i besättningen flera dagar innan den igenkändes såsom mul- och klövsjuka. Då personkontakt förelegat

med andra gårdar förklarades tre dylika, belägna inom Mjällby socken, misstänkta för smitta och spärrades. I en av dem, med 3 nötkreatur och 12 svin, konstaterades sedermera sjukdomen den 16 mars och dagen därefter kom ytterligare ett sekundärfall i en av de misstänkt-förklarade besättningarna, vilken omfattade 6 nötkreatur och 16 svin. Båda besättningarna nedslaktades omedelbart.

2. Mjältbrand.

Antalet besättningar i vilka denna sjukdom uppträtt under året var 40. Endast 16 av dessa ha dock behövt förklaras smittade av mjältbrand. Totala antalet i sjukdomen döda djur, 127 stycken, innefattar 1 häst, 39 nötkreatur och 87 minkar.

Tab. B. Förekomsten av *mjältbrand* och *frasbrand* inom de olika länen år 1949 jämte översikt för åren 1945—1949.

L ä n	Mjältbrand		Frasbrand		L ä n	Mjältbrand		Frasbrand	
	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur		Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur
Stockholms stad . . .	—	—	—	—	Skaraborgs län . . .	4 ²⁾ 53	—	—	—
Stockholms län . . .	4	4	—	—	Värmlands . . .	1	1	—	—
Uppsala . . .	2	2	—	—	Örebro . . .	4	4	—	—
Södermanlands . . .	3	3	—	—	Västmanlands . . .	1	1	—	—
Östergötlands . . .	4	4	—	—	Kopparbergs . . .	—	—	—	—
Jönköpings . . .	—	—	—	—	Gävleborgs . . .	—	—	—	—
Kronobergs . . .	—	—	—	—	Västernorrlands . . .	—	—	—	—
Kalmar . . .	5 ¹⁾ 41	—	—	—	Jämtlands . . .	1	1	—	—
Gotlands . . .	—	—	—	—	Västerbottens . . .	—	—	—	—
Blekinge . . .	—	—	—	—	Norrbottens . . .	2	2	—	—
Kristianstads . . .	—	—	1	1	Summa 1949	42	127	1	1
Malmöhus . . .	4	5	—	—	1948	28	30	—	—
Hallands . . .	1	1	—	—	1947	24	26	4	4
Göteb. o. Boh. . .	1	1	—	—	1946	20	301	5	5
Älvsborgs . . .	5	4	—	—	1945	13	15	—	—

Minkarna voro, såsom framgår av tab. B, fördelade på två besättningar i Kalmar och i Skaraborgs län. I samtliga tre fall var anledningen en utfodringssmitta efter oförsiktigt utnyttjande av nödslaktade eller självdöda djur.

Tab. C. Förekomsten av *mjältbrand* och *frasbrand* under de olika månaderna år 1949.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Antal nysmittade besättningar.													
Mjältbrand	5	8	3	5	6	—	4	2	1	2	3	3	42
Frasbrand	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1

¹⁾ Därav 37 minkar i 2 besättningar. — ²⁾ Därav 50 minkar i en besättning.

Anmärkningsvärt är mjältbrandens uppträdande i mellersta och övre Norrland, trakter som annars mera sällan hemsökas av densamma. Möjligen kan man häri se en bekräftelse på teorien att importerat kraftfoder spelar en avgörande roll såsom bärare av smittämnet vid de här i landet vanliga, sporadiska fallen av mjältbrand.

3. Frasbrand.

Sjukdomen konstaterades under året i en nötkreatursbesättning i Kristianstads län. Ett dödsfall noterades, varjämte ännu ett djur insjuknade. Enligt de uppgifter, som vid utredningen av fallet inhämtades från djurägaren, skulle man här möjligen ha att räkna med en marksmitta av gammalt datum. På den sankta betesmark, där djuren insjuknade, lär nämligen åtskilliga år tidigare nötkreatur, vilka av outredd anledning dött, ha nedgrävts.

4. Smittsam blodbrist.

Jämfört med de närmast föregående tre åren visade sjukdomen under år 1949 en nedgång i antalet kliniskt påvisade fall. Särskilt märkbar var denna i Arvidsjaur och Pajala distrikt, vilket av de lokala tjänsteveterinärerna sattes i samband med de i dessa områden vidtagna åtgärderna i fråga om hästarnas betesgång. I Skandinaviska Kreatursförsäkringsbolagets regi ha nämligen under de sistförflutna åren hästarna inom de svårast hemsökta trakterna underkastats veterinärundersökning före betessläppningen för utgallring av för smittsam blodbrist misstänkta djur. Med utgångspunkt från antagandet att blodsugande insekter tjänstgöra såsom smittspridare har man vidare i viss utsträckning prövat DDT-haltiga insekticida medel med gentemot insekterna repellerande egenskaper och med långvarig effekt. Man har därmed preparerat hårremmen hos hästarna innan de för sommaren släppts ut i skogen. En viss effekt torde ha nåtts ehuru metoden ännu icke kan anses nöjaktigt utarbetad. Den inom de ovan nämnda distrikten observerade nedgången i blodbristfrekvensen härledes av tjänsteveterinärerna närmast från den bortrensning av de svårast angripna och möjligen smittfarligaste djuren, vilken åstadkommits genom de systematiska undersökningarna före betesgången. Ett stöd för åsikten, att det sjunkande antalet smittfall i de båda distrikten äger ett samband med de vidtagna åtgärderna och icke avspeglar endast en allmän nedgång i sjukdomens frekvens, ugör det faktum att antalet påvisade fall av sjukdomen i ett annat rätt starkt infekterat distrikt, Gällivare, ökat med närmare 30 procent från föregående år.

Huruvida metoden att kontrollera djuren före betet blir möjlig att praktiskt tillämpa på sådant sätt, att den smittsamma blodbristen kan helt bringas under kontroll, torde ännu icke vara möjligt att avgöra. Ett förhållande, man här bör komma ihåg, är det dilemma vari den i sjukdomsbekämpandet

verksamma klinikern befinner sig, i det att han är i behov av en såväl mer förfinad som i synnerhet mer förenklad undersökningsmetod för att kunna genomföra massundersökningar.

I så måtto har dock sjukdomsbekämpandet i Norrbottens län liksom också sjukdomens uppträdande inom Norrlands övriga delar gett en tydlig fingervisning för problemets lösning, att man kan skönja betesfrågans väsentliga betydelse. Länsveterinären i Luleå har också i sin redogörelse för den veterinära verksamheten inom länet år 1949 ånyo framhållit det trängande behovet av en forcerad anläggning av kulturbeten.

5. Hönstyfus.

De bestämmelser, vilka tills vidare reglera bekämpandet av denna sjukdom, återfinnas i Kungl. kungörelsen den 20 november 1931 (nr 402; B. 27) angående åtgärder mot hönstyfus jämte vissa av medicinalstyrelsen utfärdade tillämpningsföreskrifter. Effekten av däri stadgade åtgärder mot sjukdomen har dock visat sig betydligt mindre än väntat. Orsaken härtill torde bland annat vara att hittills endast en diagnosticeringsmetod stått till buds, vilken, ehuru tillförlitlig, varit tämligen omständlig och tidskrävande, i det att den inneburit en laboratoriemässig undersökning av insända blodprov.

Under år 1948 började emellertid ett annat förfarande, den s. k. snabbagglutinationsmetoden, att utprovas i större skala i samband med saneringen av ett kraftigt smittat område i Kopparbergs län. Det visade sig att man därmed fått ett snabbt och relativt enkelt sätt att verkställa orienterande undersökningar, vilka vid behov kunde kompletteras genom den ovan nämnda laboratoriekontrollen. Särskilt omständigheten att vid kontrollen smittade djur omedelbart kunde avlägsnas och stalldesinfektion företagas underlättade i hög grad saneringen av hönsbesättningarna.

Ett antal personer, däribland vissa anställda vid hushållningssällskapens veterinäravdelningar samt personal inom ägghandelsföreningar, erhöilo under år 1949 utbildning som provtagare. Bekämpandet enligt snabbagglutinationsförfarandet har därefter i allt större omfattning kunnat tillämpas även inom övriga delar av landet.

Sedan förutsättningarna för en kontroll av sjukdomen hönstyfus i så måtto ändrats, befanns det ändamålsenligt att revidera den författningsenliga grunden för bekämpandet. Den 3 juni 1949 utfärdade Kungl. Maj:t en förordning om bekämpande av hönstyfus m. m. (nr 437; VF. 47), i kraft av vilken veterinärstyrelsen den 20 september 1949 utgav kungörelser, dels med särskilda föreskrifter angående bekämpande av hönstyfus m. m. (VF. 48), dels med råd och anvisningar vid bekämpandet av hönstyfus (VF. 49), dels med instruktion för auktoriserad blodprovare vid bekämpandet av hönstyfus (VF. 50). Författningarna avsågos träda i kraft den 1 januari 1950 och inneburo att bekämpandet omorganiserades till på frivillig anslutning av avelshönserierna baserade åtgärder. Då avelshönserierna kommit

att i allt högre grad svara för nyrekryteringen inom de rena bruksbesättningarna, har man räknat med att genom tillförsel av kontrollerat avelsmaterial åstadkomma en självsanering i de sistnämnda. Bekämpandet skall bedrivas under överinseende av veterinärstyrelsen, dock med kontrollen i viss utsträckning decentraliserad och förlagd till respektive hushållnings-sällskaps veterinäravdelning.

6. Tuberkulos hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsens konsulenter.

Konsulenterna ha under året förordnats att utföra 9 förrättningar, vilka dels avsett utredningar rörande tuberkulosfall, dels kliniska tuberkulosundersökningar.

b) Tuberkulosbekämpandet enligt den Bangska metoden.

De *partiella* undersökningarna med tuberkulin omfattade 12 278 djur.

Termometoden har icke kommit till användning vid något tillfälle under året.

Under år 1949 har på rekvisition utlämnats 95 837 gram tuberkulin.

Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1949 lämnas i *Tab. D* samt åren 1940—1949 i *Tab. E*.

Tab. D. Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1949.

Område	Icke reagerande besättningar			Helt eller delvis reagerande besättningar				Summa		
	Antal		% besättningar utan reaktion	Antal		Antal reagerande djur	% reagerande djur	Antal		
	besättningar	djur		besättningar	djur			besättningar	djur	% reagerande djur
<i>Första undersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	4 731	25 407	78.2	1 317	13 796	5 835	49.3	6 048	39 203	14.9
Tuberkulosfritt område	657	3 746	99.7	2	17	7	41.2	659	3 763	0.2
Summa	5 388	29 153	80.3	1 319	13 813	5 842	42.3	6 707	42 966	13.6
<i>Kontrollundersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	60 296	648 169	98.0	1 259	25 903	2 790	10.8	61 555	674 072	0.4
Tuberkulosfritt område	16 225	107 666	99.6	66	994	185	18.6	16 291	108 660	0.2
Summa	76 521	755 835	98.3	1 325	26 897	2 975	11.1	77 846	782 732	0.4
Sammandrag						8 817		84 553	825 698	

Tuberkulosfria områden äro: av Jönköpings län Visingsö socken (1944), Kronobergs län (1944), Kalmar län (Öland 1940, Kalmar läns södra del 1944, Kalmar läns norra del 1947), Gotlands län (1940), Blekinge län (1944)

Göteborgs och Bohus län (1949), »Dalslandsdelen» av Älvsborgs län (1949) och Värmlands län (1949) samt de sex nordligasie länen (1940).

I samband med att Göteborgs och Bohus län, vissa delar av Älvsborgs län och Värmlands län tuberkulosfriförklarades (den 1 okt. 1949), utrensades inom dessa områden 490 reagerande nötkreatur.

Tab. E. Tuberkulinundersökningarnas omfattning och resultat åren 1940—1949.

År	Antal under- sökta djur	Omprövade besätt- ningar		
		Antal	Antal djur inom dessa	% rea- geran- de djur
1940	717 800	39 148	543 792	1·7
1941	995 272	58 540	688 304	1·9
1942	812 133	61 531	689 747	1·1
1943	865 035	66 094	726 462	0·8
1944	961 971	66 507	757 720	0·9
1945	1 024 592	71 097	812 761	0·9
1946	1 085 842	83 470	914 638	0·7
1947	963 191	82 986	854 787	0·7
1948	944 721	89 361	872 472	0·4
1949	825 698	77 846	782 732	0·4

c) Bekämpandet av smittfarlig tuberkulos.

a. Bekämpandet enligt den Ostertagska metoden.

Av de 791 st. med smittfarlig lungtuberkulos behäftade nötkreaturen blevo samtliga ersatta av statsmedel med 39 520 kronor. Av de ersatta djuren blev 1 st. totalkasserat. Övriga 790 godkändes helt eller delvis.

I Tab. F. redogöres för den kliniska tuberkuloskontrollen.

Tab. F. Översikt över den kliniska tuberkuloskontrollen år 1949.

Antal anslutna		Antal undersökta		Antal bacillförande			Antal med tuber- kulin under- sökta ung- djur	Reage- rande ung- djur	% reage- rande ung- djur	Antal avgångna			
be- sätt- ningar d. 31/12 1949	djur 1949	be- sätt- ningar	djur	spu- tum- prov	mjolk- prov	skid- sekret- prov				i allt	tuberkulosfria		
										besätt- ningar	djur	besätt- ningar	djur
1 836	17 940	2 471	23 664	806	13	18	7 873	1 499	19·0	1 180	11 168	828	8 331

Klinisk tuberkuloskontroll har varit anordnad av följande hushållnings-sällskap: Stockholms läns och stads*, Uppsala, Södermanlands*, Östergötlands*, Jönköpings*, Kristianstads*, Malmöhus*, Hallands*, Älvsborgs läns norra, Skaraborgs*, Örebro* och Västmanlands*.

Med * utmärkt hushållningssällskap innehar eget laboratorium. Inom Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps område och i Värmlands län har den kliniska tuberkuloskontrollen ombesörjts av veterinärstyrelsen.

β. Tuberkulos i juver och könsorgan.

I Tab. G redogöres för genom klinisk-bakteriologisk undersökning konstaterad juver- och könstuberkulos.

Av år 1949 på grund av juvertuberkulos ersatta 16 nötkreatur blevo samtliga godkända till människoföda. Hos nedslaktade nötkreatur i övrigt har vid köttbesiktning dessutom påvisats 28 fall av juvertuberkulos.

Av de på grund av könstuberkulos nedslaktade 29 nötkreaturen ha 18 påträffats vid undersökning, företagen på förordnande av veterinärstyrelsen, sedan anmälan gjorts att tuberkulos, som antagits vara medfödd, vid slakt påvisats hos kalv.

Av år 1949 ersatta 29 könstuberkulösa nötkreatur blevo samtliga godkända vid köttbesiktning.

Tab. G. På grund av juver- och könstuberkulos nedslaktade nötkreatur inom olika län.

L ä n		Antal nötkreatur nedslaktade på grund av									
		juvertuberkulos					könstuberkulos				
		1945	1946	1947	1948	1949	1945	1946	1947	1948	1949
Stockholms	län . .	12	10	9	11	7	17	15	13	7	1
Uppsala	» . .	12	4	1	—	1	14	7	—	2	—
Södermanlands	» . .	27	24	11	5	1	21	11	12	4	2
Östergötlands	» . .	7	4	1	2	—	14	13	7	1	1
Jönköpings	» . .	—	7	—	—	—	4	1	—	2	—
Kronobergs	» . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	» . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	» . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	» . .	4	1	1	—	—	14	7	—	2	—
Malmöhus	» . .	5	5	4	1	—	21	17	6	3	1
Hallands	» . .	2	3	—	1	—	11	7	3	—	—
Göteborgs o. Bohus	» . .	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Älvsborgs	» . .	2	2	—	1	1	4	4	4	—	1
Skaraborgs	» . .	21	24	15	7	5	91	69	50	31	20
Värmlands	» . .	3	—	—	—	—	5	5	—	—	—
Örebro	» . .	24	6	8	—	1	14	4	7	4	2
Västmanlands	» . .	16	4	3	1	—	15	4	3	—	1
Summa		135	94	53	29	16	245	166	105	56	29

7. Smittsam kastning hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsen.

Under året ha byråveterinären och konsulenten förordnats att företaga tillhoppa 56 (44) förrättningar, vilka avsett inspektioner av hushållningssällskapens veterinäravdelningar, meddelande av råd och anvisningar vid bekämpandet ävensom utredningar av inträffade nyinfektioner och återfall.

b) Det statsunderstödda kastsjukebekämpandet.

Decentraliserat kastsjukebekämpande har under året bedrivits av 16 hushållningssällskap, av vilka 10 utfört fullständiga undersökningar och 3 enbart mjölkundersökningar medelst den s. k. ABR-metoden å eget labora-

torium. I 3 län har stadsveterinär anlitats för undersökning av samlingsmjölkproven.

Vid årets slut voro följande områden *kastsjukefria*: Kronobergs, Gotlands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens, Norrbottens län samt av Älvsborgs län: Tössbo, Vedbo, Nordals och Sundals härad ävensom städerna Vänersborg, Trollhättan och Ämål.

Följande område var vid samma tidpunkt *kastsjukeskyddat*: Örebro län.

Tabell H. Kastsjukebekämpandets omfattning under år 1949.

Laboratorium	Antal undersökta:		
	Blodprov	Efterbördsprov	Mjolkprov
Stockholms läns hskp . . .	—	—	13 646
Uppsala » » . . .	—	—	16 688
Södermanlands » » . . .	22 184	1 694	12 399
Östergötlands » » . . .	29 031	1 465	21 629
Jönköpings » » . . .	16 768	674	27 567
Kalmar läns norra » . . .	20 867	1 308	31 439
Kristianstads läns » . . .	15 887	980	37 672
Malmöhus » » . . .	46 044	1 294	28 271
Hallands » » . . .	5 346	454	30 042
Älvsborgs läns norra » . . .	—	—	26 087
Skaraborgs läns » . . .	16 905	946	59 234
Örebro » » . . .	9 668	637	14 261
Västmanlands » » . . .	21 529	3 193	9 471
Stadsveterinären, Göteborg .	—	—	18 815
» , Karlstad . . .	—	—	18 603
» , Gävle . . .	—	—	207
Statens vet.med. anstalt . . .	53 723	3 667	26 881
Summa	258 012	16 307	392 912

Antalet kvarstående kastsjukesmittade besättningar fördela sig länsvis på följande sätt.

Tabell I.

Län	Antalet kvarstående kastsjukesmittade bes:ar ¹ / ₁ 1950	Smittprocent	Län	Antalet kvarstående kastsjukesmittade bes:ar ¹ / ₁ 1950	Smittprocent
Stockholms	347	4.3	Älvsborgs	81	0.3
Uppsala	334	4.7	Skaraborgs	293	1.3
Södermanlands	373	4.3	Värmlands	0	0
Östergötlands	262	1.8	Örebro	63	0.5
Jönköpings	699	3.9	Västmanlands	168	2.2
Kronobergs	0	0	Kopparbergs	0	0
Kalmar norra	83	1.6	Gävleborgs	0	0
Kalmar södra	556	5.5	Västernorrlands	0	0
Gotlands	0	0	Jämtlands	0	0
Blekinge	67	0.9	Västerbottens	0	0
Kristianstads	65	0.3	Norrbottens	0	0
Malmöhus	482	2.3	Summa	3 959	1.07
Hallands	86	0.7			
Göteborgs o. Bohus	0	0			

Antalet reagerande djur inom de smittade besättningarna beräknas utgöra c:a 20 000.

Under året har statsbidrag för nedslaktning av kastsjukesmittade djur inom kastsjukeskyddade och kastsjukesmittade områden beviljats för 1 506 djur och inom kastsjukefria områden för 667 djur.

IV. Karantänsväsendet.

Jämlikt föreskrifterna i 4 § 1 mom. Kungl. kungörelsen den 9 december 1898 (nr 127) angående vad iakttagas bör till förekommande av smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket, utfärdade veterinärstyrelsen den 4 januari 1949 kungörelse, att införsel av idisslande djur, svinkreatur och djur hörande till hästsläktet finge vid i övrigt tillåten införsel äga rum till följande städer i riket, nämligen: *Göteborg, Haparanda, Hälsingborg, Malmö och Stockholm* samt djur hörande till hästsläktet även till *Trelleborg*.

V. Födoämneskontrollen.

A. Köttkontrollen.

1. Offentliga slakthus.

Antalet under året inom landet befintliga offentliga slakthus utgjorde 7, nämligen slakthusen i Stockholm, Göteborg, Malmö, Eskilstuna, Linköping, Hälsingborg och Norrköping. Några nya offentliga slakthus ha icke tillkommit under året. Se i övrigt tabellavdelningen.

2. Kommunala köttbesiktningsbyråer.

Köttbesiktningstväng var vid årets slut gällande uti 149 samhällen eller kommuner med köttbesiktningsbyrå inom sitt område. Liksom under föregående år har köttbesiktningstväng under året införts i en del samhällen och kommuner, vilka samtidigt erhållit befrielse att anordna egen köttbesiktningsbyrå. Av landets hela antal kommuner ha cirka 50 procent infört köttbesiktningstväng. Se i övrigt tabellavdelningen.

3. Kontrollslakterier.

Såsom kontrollslakterier voro vid årets utgång 73 slakterier ställda under offentlig kontroll. Se i övrigt tabellavdelningen.

4. Statsinspektionen över köttkontrollen.

Under året till veterinärstyrelsen inkomna månadsrapporter och årsredogörelser från offentliga slakthus, köttbesiktningsbyråer samt under offentlig kontroll ställda slakterier ha genomgåts och granskats.

Avsýning har i samband med inspektion verkställtts å en del ändrings- och tillbyggnadsarbeten vid kontrollslakterier.

B. Mjölkkontrollen.

Angående inom vissa samhällen under år 1949 utövad kontroll över saluhållen mjölk (och grädde) hänvisas till *Tab. J*, utgörande sammandrag ur derbörande veterinärers berättelser.

Tab. J. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om mjölkkontrollen år 1949.

Samhällets namn	A n t a l										Antal fall, då anmärkning gjorts beträffande mjölk eller grädde på grund av					
	besök i luddigårdar	besök vid mjölkknuter, järnvägsstationer, hamnplatser, mejerier, fordon m. m.	inlämnade eller inhämtade prov av mjölk eller grädde	smutshälsundersökningar	hållbarhetsundersökningar	bakteriologiska undersökningar	fetthaltsundersökningar	andra undersökningar	prov, remitt. till kem. labor.	abnormt utseende, abnorm lukt eller smak	bristande hållbarhet	infektion med andra bakterier	tuberkelbaciller för låg fetthalt	otillfredsställande produktion, behandling eller förvaring	andra förhållanden t. ex. skumning, vattenutspädning m. m.	
Stockholm . . .	595	10 884	65 116	6 832	2 873	61 990	15 700	1 073	9	—	31	345	130	—	3 513	2759
Åkilstuna . . .	2	83	1 120	575	1 091	960	160	—	—	—	3	22	—	—	12	—
Norrköping . .	9	797	13 586	11 574	12 097	11 809	1 490	12 913	11	8	83	462	53	—	45	248
Kalmar . . .	—	251	216	—	216	216	216	—	—	1	—	23	—	—	1	—
Borgholm . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nybro . . .	12	689	699	652	652	12	689	652	—	4	—	103	—	—	8	103
Oskarshamn . .	—	23	276	276	276	276	—	276	—	—	6	11	—	—	2	1
Västervik . . .	8	106	543	369	156	104	80	—	—	1	7	8	—	—	2	3
Karlskrona . . .	—	1 549	12 326	1 439	4 590	3 394	1 412	8 150	—	—	84	283	36	—	212	—
Karlshamn . . .	—	158	6 063	6 063	—	6 063	1 244	—	—	—	105	—	—	—	41	—
Ronneby . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad . .	90	710	1 162	469	469	534	961	469	128	—	3	—	5	—	40	—
Simrishamn . . .	—	13	81	64	12	12	29	12	29	—	—	—	—	—	—	—
Malmö . . .	932	3 430	7 503	103	2831	274	7 503	2 831	—	—	—	36	776	—	107	190
Lund . . .	12	614	1 727	1 569	—	—	220	68	—	—	41	—	6	—	—	33
Landskrona . .	39	595	2 279	4 256	154	930	1 182	13	—	—	17	6	9	—	9	—
Trelleborg . . .	22	3 504	1 392	1 407	—	6	1 392	—	—	—	—	—	35	—	—	—
Ystad . . .	—	212	1 893	2 925	—	1 035	858	—	—	—	2	—	4	—	—	1
Falkenberg . . .	20	129	244	244	244	244	244	—	—	3	1	12	—	—	—	6
Göteborg . . .	71	725	31 097	—	10 237	26 235	6 237	20 860	2	—	—	841	127	—	1 573	225
Uddevalle . . .	9	905	1 170	1 079	1 076	1 079	1 167	1 076	—	4	30	58	—	—	5	—
Vänersborg . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borås . . .	11	823	6 767	8 470	5 253	4 564	978	16 427	13	1	218	186	5	—	4	279
Trollhättan . .	67	135	1 110	—	1 080	12	1 068	—	—	30	—	95	—	—	12	27
Karlstad . . .	—	778	3 528	741	3 528	583	778	2 654	—	—	202	274	144	—	—	—
Kristineh. . .	15	8	244	795	140	795	244	—	—	3	7	777	—	—	20	58
Örebro . . .	27	626	11 354	4 873	4 222	5 902	655	266	—	—	71	127	23	—	46	124
Gävle . . .	—	590	3 042	2 990	2 694	2 628	1 099	—	—	—	16	408	117	—	108	—
Sundsvall . . .	—	886	1 365	985	279	—	367	—	47	—	34	14	12	—	—	—
Härnösand . . .	—	99	244	—	167	59	191	—	—	—	—	11	19	—	39	—
Umeå . . .	8	269	2 986	820	1 476	1 577	703	10	—	—	5	141	5	—	8	54
Luleå . . .	4	600	192	3	2 057	342	—	—	—	—	1	58	—	—	74	—
Kiruna . . .	43	99	929	—	929	929	929	929	—	4	—	22	24	—	34	95
Summa . . .	1906	30 290	179 254	59 573	58 790	132 564	47 796	68 679	239	59 967	4323	1530	—	5 915	4206	—

VI. Pastöriseringskontrollen av mjölk och grädde m. m.

Kontrollen har utövats av 9 överkontrollanter, 20 kontrollanter samt 627 provtagare.

Lagen angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd vara äger, med visst undantag, icke tillämpning inom de fyra nordligaste länen.

Tab. K. Översikt av kontrollen vid mejerierna under år 1949.

L ä n	Antal kontroll- erade mejerier	Antal vid mejerierna uttagna prov av							Otillräcklig uppvärmning	
		gräd- de	oskum- mad mjölk	skum- mad mjölk	spill- mjölk	sur- mjölk	kärn- mjölk	vassla	Antal fall	Antal meje- rier
Stockholms stad	2	40	35	35	18	50	32	—	—	—
Stockholms län	10	133	157	165	—	5	13	5	—	—
Uppsala	11	55	107	180	—	37	37	51	—	—
Södermanlands	10	122	121	160	1	48	53	93	1	1
Östergötlands	37	281	252	561	15	75	232	134	7	3
Jönköpings	43	242	293	754	17	12	125	207	8	8
Kronobergs	42	181	235	1 014	—	2	268	1	7	7
Kalmar	54	180	215	859	—	16	473	2	2	2
Gotlands	26	53	91	439	—	—	158	—	1	1
Blekinge	13	77	93	216	—	—	144	—	1	1
Kristianstads	62	384	426	982	106	10	837	149	4	3
Malmöhus	62	606	556	1 077	72	72	894	111	4	4
Hallands	44	128	122	691	35	18	464	36	—	—
Göteb. o. Bohus	11	125	169	194	—	26	70	13	3	2
Älvsborgs	38	232	256	627	5	46	279	122	2	2
Skaraborgs	84	289	341	1 457	—	—	259	925	13	11
Värmlands	11	163	169	200	—	13	81	42	—	—
Örebro	22	200	227	352	—	54	105	131	6	4
Västmanlands	16	116	131	224	1	4	12	20	1	1
Kopparbergs	15	106	206	257	—	—	36	—	6	5
Gävleborgs	15	171	212	231	—	—	—	—	5	2
Västernorrlands	6	106	106	43	—	10	20	—	—	—
Jämtlands	6	90	105	70	—	1	1	—	—	—
Västerbottens	22	322	349	208	—	—	57	—	8	3
Norrbottnens	9	150	166	18	—	—	3	—	2	2
Summa	671	4 552	5 140	11 018	270	499	4 653	2 042	81	62

TABELLER.

Tab. 1. Invasionssjukdomar år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län m. m.	Helminthiasis hos häst					Piroplasmos hos nötkreatur					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	S:a	
Stockholms stad . .	10	2	10	3	25	—	—	—	—	—	273	298
Stockholms län	183	104	75	249	611	—	88	265	22	375	171	1 157
Uppsala	235	105	71	400	811	—	58	195	4	257	1 010	2 078
Södermanlands	196	178	59	273	706	—	60	216	21	327	253	1 286
Östergötlands	720	254	62	969	2 005	—	321	595	52	968	2 157	5 130
Jönköpings	179	112	49	161	501	1	328	745	53	1 127	477	2 105
Kronobergs	77	56	60	77	270	—	283	542	62	887	644	1 801
Kalmar	4 975	1 317	54	207	6 553	—	296	505	67	868	1 259	8 680
Gotlands	115	38	17	256	426	—	69	211	30	310	1 258	1 994
Blekinge	69	55	30	53	212	1	155	183	16	355	314	881
Kristianstads	319	207	43	203	772	2	369	431	37	839	4 288	5 899
Malmöhus	728	342	313	834	2 217	—	142	143	22	307	1 921	4 445
Hallands	436	195	43	232	906	—	136	137	11	284	2 183	3 873
Göteborgs o. Bohus	202	128	26	276	632	—	55	103	7	165	1 708	2 505
Älvsborgs	319	169	62	342	892	2	228	423	26	679	794	2 365
Skaraborgs	718	450	194	848	2 210	—	118	222	21	364	2 106	4 680
Värmlands	81	76	29	106	292	—	37	74	—	111	350	753
Örebro	44	31	22	44	141	—	122	213	21	356	990	1 496
Västmanlands	52	42	16	95	205	—	10	15	1	26	117	348
Kopparbergs	60	80	41	54	235	—	23	44	—	67	400	702
Gävleborgs	44	65	43	72	224	—	2	7	—	9	603	836
Västernorrlands	22	35	11	31	99	—	—	—	—	—	126	225
Jämtlands	42	44	13	35	134	—	—	—	—	—	154	288
Västerbottens	74	34	21	29	158	—	—	—	—	—	202	360
Norrbottnens	55	33	29	37	154	—	—	—	—	—	118	272
Summa	9 955	4 152	1 393	5 891	21 391	6	2 900	5 299	476	8 681	23 885	53 957

Tab. 2. Infektionssjukdomar år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
L ä n m. m.	Infektiös broncho- pneumoni hos häst					Fölsjuka					Kvarka				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	—	—	—	14	14	2	14	1	—	17	5	—	4	3	12
Uppsala ,	2	—	—	—	2	2	21	2	—	25	1	1	1	—	3
Södermanlands ,	—	—	—	—	—	3	10	2	—	15	10	17	1	6	34
Östergötlands ,	—	—	—	—	—	4	22	3	—	29	16	6	7	6	35
Jönköpings ,	—	—	—	—	—	5	16	2	—	23	17	11	7	9	44
Kronobergs ,	—	—	—	—	—	—	2	3	—	5	10	4	—	17	31
Kalmar ,	—	—	—	—	—	9	57	2	—	68	7	10	6	—	23
Gotlands ,	—	—	—	—	—	1	7	2	—	10	—	—	—	—	—
Blekinge ,	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	1	—	1	9	11
Kristianstads ,	—	—	—	18	18	22	67	6	1	96	33	15	5	7	60
Malmöhus ,	2	4	—	—	6	21	45	4	1	71	41	26	8	58	133
Hallands ,	—	—	—	—	—	9	38	3	—	50	19	21	5	10	55
Göteborgs o. Bohus ,	—	—	—	—	—	1	27	1	—	29	3	2	10	12	27
Älvsborgs ,	—	1	—	2	3	2	53	13	—	68	18	16	8	10	52
Skaraborgs ,	—	1	—	—	1	7	82	33	3	125	104	120	44	41	309
Värmlands ,	—	—	—	—	—	1	12	1	—	14	49	17	12	10	88
Örebro ,	—	—	—	—	—	—	10	1	—	11	15	15	2	6	38
Västmanlands ,	—	—	—	—	—	—	11	3	—	14	19	23	—	—	42
Kopparbergs ,	—	—	—	—	—	—	4	3	—	7	38	16	3	20	77
Gävleborgs ,	—	—	—	1	1	1	15	7	—	23	50	20	14	5	89
Västernorrlands ,	—	—	—	—	—	—	10	1	—	11	5	4	3	1	13
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	30	4	—	34	11	9	3	4	27
Västerbottens ,	—	—	—	—	—	—	13	3	—	16	15	5	5	—	25
Norrbottens ,	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3	33	11	5	4	53
Summa	4	6	—	35	45	90	574	101	5	770	520	369	154	238	1 281

Tab. 2 (forts.). Infektionssjukdomar år 1949.

	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
L ä n m. m.	Stelkramp hos häst					Elakartad katarral- feber hos nöt					Juverinfl. hos nöt					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	597	597
Stockholms län	3	8	1	1	13	—	—	—	—	—	130	171	152	164	617	1 238	1 911
Uppsala »	3	4	4	—	11	3	4	7	4	18	196	234	152	256	838	1 151	2 048
Södermanlands »	—	5	1	1	7	—	1	1	—	2	193	152	88	229	662	1 634	2 354
Östergötlands »	5	4	4	4	17	—	4	3	1	8	182	283	184	260	909	1 667	2 665
Jönköpings »	1	3	2	1	7	2	1	5	3	11	110	148	114	131	506	1 215	1 806
Kronobergs »	1	3	2	2	8	—	—	1	—	1	7	12	11	4	34	1 066	1 145
Kalmar »	3	6	2	2	13	3	4	2	3	12	278	243	175	172	868	2 324	3 308
Gotlands »	2	2	1	2	7	—	—	—	—	—	77	76	80	53	286	888	1 191
Blekinge »	3	2	2	1	8	2	2	—	5	9	23	18	41	25	107	1 008	1 149
Kristianstads »	8	8	4	14	34	1	2	—	2	5	184	202	128	138	652	5 052	5 917
Malmöhus »	11	17	8	7	43	—	1	—	1	2	613	893	446	766	2 718	13 189	16 162
Hallands »	7	4	6	5	22	—	—	—	—	—	116	230	80	159	585	2 342	3 054
Göteborgs o. Bohus »	2	6	5	9	22	1	—	—	—	1	129	76	101	109	415	1 905	2 399
Älvsborgs »	5	7	3	2	17	—	3	3	1	7	141	176	234	179	733	2 125	3 005
Skaraborgs »	5	7	5	3	20	3	1	1	2	7	286	353	276	301	1 216	5 055	6 733
Värmlands »	2	7	3	6	18	—	2	3	—	5	81	100	153	144	478	952	1 555
Örebro »	1	5	2	4	12	—	—	—	—	—	66	69	50	44	229	1 021	1 311
Västmanlands »	3	6	1	1	11	—	—	1	—	1	70	103	52	68	293	761	1 122
Kopparbergs »	4	4	3	—	11	—	—	1	—	1	62	82	60	66	270	1 533	1 899
Gävleborgs »	2	3	—	2	7	1	9	7	3	20	45	53	73	53	224	1 408	1 772
Västernorrlands »	1	1	1	1	4	4	7	3	—	14	32	21	11	26	90	996	1 128
Jämtlands »	—	1	—	1	2	4	4	5	3	16	54	66	35	67	222	1 036	1 337
Västerbottens »	—	—	1	2	3	12	11	5	—	28	163	160	136	160	619	1 432	2 123
Norrbottnens »	3	7	3	3	16	3	7	3	3	16	50	68	79	60	257	1 062	1 407
Summa	75	120	64	74	333	39	63	51	31	184	3 291	3 980	2 911	3 637	13 828	52 657	69 098

Tab. 3. Övriga sjukdomar år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län m. m.	A n t a l u n d e r s ö k t a , b e h a n d l a d e , b e s i k t i g a d e d j u r m. m.							
	Häst	Nötkreatur	Svin	Får och get	Hund	Pälsdjur	Tamfågel	Andra
Stockholms stad . . .	305	65	—	—	4 288	—	—	—
Stockholms län .	4 779	40 225	3 559	230	1 089	2	841	38
Uppsala » .	3 314	28 875	3 141	78	845	12	51	80
Södermanlands » .	3 100	34 104	2 224	41	1 018	—	15	17
Östergötlands » .	7 113	79 123	5 177	106	1 851	28	118	85
Jönköpings » .	3 832	34 101	4 525	25	845	—	297	4
Kronobergs » .	2 129	16 856	5 036	26	352	13	—	6
Kalmar » .	5 929	27 149	5 907	57	729	2	235	30
Gotlands » .	2 980	9 045	10 639	707	481	—	24	52
Blekinge » .	1 991	12 606	5 205	57	418	—	11	17
Kristianstads » .	6 662	51 075	40 022	77	1 063	15	434	11
Malmöhus » .	14 143	124 516	37 997	160	4 781	12	97	60
Hallands » .	4 074	36 504	23 071	14	430	1	2 962	65
Göteborgs o. Boh. » .	5 074	17 369	5 089	48	2 928	—	1 524	77
Älvsborgs » .	6 784	30 787	10 368	56	1 275	—	845	27
Skaraborgs » .	8 070	52 736	18 521	71	605	—	210	14
Värmlands » .	5 661	23 125	3 419	203	1 411	4	81	38
Örebro » .	3 532	36 638	2 997	77	1 302	11	743	66
Västmanlands » .	2 245	21 125	1 847	32	666	—	4	16
Kopparbergs » .	5 314	24 244	1 667	112	1 329	9	193	98
Gävleborgs » .	4 782	17 132	4 385	70	1 245	102	88	42
Västernorrlands » .	2 679	10 052	1 160	188	844	10	1	2
Jämtlands » .	3 834	10 385	1 661	271	439	2	1	15
Västerbottens » .	4 403	19 848	2 872	299	531	2	131	9
Norrbottens » .	3 387	11 153	1 351	214	519	—	—	—
Summa	116 116	768 888	201 770	8 219	31 284	225	8 906	869

Tab. 4. Vissa sjukdomar år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Län m. m.	Acetonämi hos nötkreatur					Puorp.hämoglobinämi hos nötkreatur					Skravelsjuka hos nötkreatur					Hovkräfta hos häst					Lungemfysem hos häst				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	141	107	7	46	301	—	1	—	12	13	4	13	2	3	22	—	—	—	1	1	6	14	6	9	35
Uppsala	271	202	32	151	656	1	2	3	20	26	102	91	7	15	215	1	—	1	1	3	8	19	4	10	41
Södermanlands	654	345	42	225	1 266	6	15	7	13	41	212	87	28	88	415	1	—	2	—	3	7	7	4	15	33
Östergötlands	324	212	12	126	674	2	5	2	7	16	212	65	11	20	308	—	—	—	1	1	6	4	2	9	21
Jönköpings	375	237	33	167	812	11	3	1	3	18	420	189	38	121	768	2	1	2	1	6	39	52	13	64	168
Kronobergs	127	86	11	63	287	4	1	1	—	6	108	102	12	81	303	—	—	1	2	3	31	24	1	34	90
Kalmar	221	148	23	59	451	5	4	2	3	14	231	66	24	30	351	—	—	1	—	1	17	20	9	22	68
Gotlands	60	87	3	21	171	2	2	—	5	9	28	21	12	16	77	—	—	1	1	2	9	23	5	12	49
Blekinge	122	99	5	26	252	—	2	—	2	4	20	26	11	19	76	2	—	1	1	4	14	11	3	12	40
Kristianstads	141	164	27	56	388	26	17	1	5	49	62	45	13	20	140	33	23	19	19	94	20	16	8	26	70
Malmöhus	131	127	47	69	374	9	8	3	9	29	34	5	4	14	57	24	27	20	29	100	9	10	14	17	50
Hallands	262	201	56	83	602	1	—	1	1	3	24	13	9	13	59	12	10	5	8	35	12	12	7	14	45
Göteborgs o. Boh.	164	117	24	48	353	—	—	2	1	3	47	57	11	26	141	2	3	1	7	13	16	10	3	25	54
Älvsborgs	391	247	53	182	873	—	5	—	1	6	116	89	17	35	257	8	9	5	5	27	45	59	23	46	173
Skaraborgs	561	357	40	206	1 164	3	3	—	1	7	750	285	22	203	1 260	9	8	5	9	31	16	17	6	24	63
Värmlands	265	160	25	96	546	4	1	2	5	12	193	95	22	29	339	1	1	2	1	5	7	11	5	12	35
Örebro	379	294	22	134	829	1	1	1	8	11	92	37	15	16	160	—	—	1	—	1	6	4	1	6	17
Västmanlands	277	294	56	161	788	6	5	—	5	16	106	79	16	48	249	—	—	—	1	1	9	13	3	3	28
Kopparbergs	300	280	83	182	845	4	6	7	9	26	654	153	42	110	961	—	1	—	—	1	1	3	—	—	4
Gävleborgs	279	281	42	187	789	10	15	3	17	45	114	93	45	81	333	1	—	—	—	1	1	4	3	1	9
Västernorrlands	187	171	25	163	546	32	32	15	36	115	36	50	3	18	107	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Jämtlands	151	160	13	103	427	81	59	15	151	306	68	51	25	23	167	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Västerbottens	393	274	24	328	1 019	49	33	9	53	144	132	114	75	61	382	—	—	—	—	—	5	3	1	3	12
Norrbottnens	257	156	7	149	569	13	6	2	4	25	94	59	18	29	200	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3
Summa	6 433	4 806	712	3 031	14 982	270	226	77	371	944	3 850	1 887	482	1 119	7 347	96	83	67	88	334	286	338	122	364	1 110

Tab. 4 (forts.). Vissa sjukdomar år 1949.

1	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
Län m. m.	Lymfadenos hos nötkreatur					Sterilitet hos nötkreatur					Dräktig- hetsunder- sökning hos nötkreatur	Polymyosit och käk- myosit hos häst					Korsförflamning				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	8	10	6	15	39	2 623	2 253	1 454	2 256	8 586	18 564	1	3	—	—	4	7	10	—	25	42
Uppsala	4	3	6	2	15	1 209	850	687	1 176	3 922	13 271	12	11	1	4	28	10	10	3	16	39
Södermanlands	9	3	4	7	23	1 568	1 025	716	1 183	4 492	10 646	—	2	2	—	4	14	35	7	41	97
Östergötlands	40	42	29	23	134	6 280	4 718	2 285	3 483	16 766	34 793	5	3	—	4	12	14	18	3	41	76
Jönköpings	70	80	63	66	279	1 272	1 214	895	1 147	4 528	6 241	3	12	—	7	22	20	14	—	32	66
Kronobergs	22	29	38	29	118	1 006	575	755	824	3 160	4 063	1	3	4	1	9	26	13	5	30	74
Kalmar	91	70	43	89	293	1 144	848	696	799	3 487	5 280	3	8	7	3	21	22	10	—	23	55
Gotlands	5	6	5	7	23	253	138	119	133	643	1 292	1	—	—	—	1	4	7	—	1	12
Blekinge	27	21	13	21	82	435	450	257	531	1 673	2 574	—	—	—	—	—	10	5	—	13	26
Kristianstads	13	27	14	17	71	2 051	1 528	1 131	1 579	6 289	13 532	5	6	6	12	29	33	48	7	91	179
Malmöhus	28	21	16	13	78	7 495	6 126	4 209	6 964	24 794	53 311	1	13	8	3	25	50	61	20	104	235
Hallands	3	—	4	4	11	2 646	2 300	1 631	2 298	8 875	16 923	4	4	2	7	17	21	13	5	34	73
Göteborgs o. Boh.	2	2	1	—	5	1 138	1 005	848	1 010	4 001	5 113	1	6	3	4	14	6	10	7	16	39
Älvsborgs	2	2	—	1	5	1 955	1 645	1 483	1 744	6 827	7 601	5	10	3	2	20	24	16	6	39	85
Skaraborgs	3	4	6	3	16	3 355	2 669	2 034	3 013	11 071	19 521	17	13	5	8	43	19	22	12	36	89
Värmlands	—	1	1	2	4	1 232	941	877	946	3 996	7 246	1	2	1	—	4	23	30	3	14	70
Örebro	—	1	2	4	7	2 828	2 007	1 499	2 123	8 457	15 085	3	2	—	—	5	22	17	—	—	39
Västmanlands	3	4	2	5	14	1 282	1 152	618	847	3 890	8 389	—	2	—	1	3	5	3	3	7	18
Kopparbergs	—	—	—	1	1	1 512	1 836	1 499	2 356	7 203	3 062	5	9	2	4	20	31	21	4	11	67
Gävleborgs	—	1	—	2	3	1 243	1 301	1 210	1 320	5 074	3 962	12	14	1	5	32	29	28	1	29	87
Västernorrlands	7	—	1	—	8	455	475	306	375	1 611	1 702	2	2	2	—	6	12	17	1	5	35
Jämtlands	—	1	—	—	1	587	602	402	352	1 943	1 408	9	10	—	4	23	34	22	1	12	69
Västerbottens	—	—	—	—	—	1 854	1 578	639	654	4 725	2 000	4	3	1	3	11	47	38	1	10	96
Norrbottens	—	—	—	—	—	849	929	408	428	2 614	1 524	10	2	1	4	17	92	47	2	17	158
Summa	337	328	254	311	1 230	46 272	38 165	26 658	37 541	148 636	257 148	105	140	49	76	370	575	518	91	647	1 826

Tab. 5. Antalet vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade djur samt besiktigade kroppar av vilt (älg m. m.) år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Slakthusets eller slakteriets nummer och läge <i>Numéros et lieux des abattoirs ou des boucheries</i>	Stor- boskap <i>Gros bétail</i>	Kalv <i>Större Grands</i>	Veaux <i>Mindre Petits</i>	Får, get <i>Mou- tons, chèvres</i>	Svin <i>Gros</i>	Porcs <i>Spädgris- Cochon- nets</i>	Häst <i>Chevauz</i>	Föl <i>Pou- lains</i>	Älg <i>Élans</i>	Ren <i>Rennes</i>
									1/1	1/2
<i>Slakthus.</i>										
1. Stockholm	14 257	3 864	20 097	4 494	27 642	230	2 404	103	52	—
2. Göteborg	12 308	8 566	14 163	3 842	44 123	79	1 230	394	82	—
3. Malmö	5 641	7 008	3 163	1 464	32 837	69	1 113	70	4	—
4. Eskilstuna	4 636	1 656	11 075	801	13 438	55	416	20	31	—
5. Linköping	12 884	6 488	20 030	2 103	30 887	440	1 543	44	64	—
7. Helsingborg	4 195	2 035	2 070	867	16 700	40	548	40	17	—
8. Norrköping	1 546	975	2 108	348	6 167	26	176	28	87	—
Summa	55 467	30 592	72 706	13 919	171 794	939	7 430	699	337	—
<i>Kontrollslakterier.</i>										
45. Bollnäs	2 057	891	4 945	2 139	4 444	12	293	10	1	—
46. Vilhelmina	1 386	745	1 788	2 197	874	—	258	—	—	210
47. Sollefteå	1 735	814	3 195	2 577	935	6	262	5	—	1
48. Karlskrona	3 527	3 113	9 545	1 678	10 790	42	301	7	—	—
49. Ljungby	763	2 491	472	533	3 605	6	51	6	26	2
50. Eksjö	1 536	1 894	3 301	312	4 321	—	157	9	10	—
51. Kalmar	9 939	11 258	17 268	6 004	41 052	39	760	169	13	—
52. Tomelilla	7 456	11 977	4 420	1 545	119 026	339	715	21	1	—
53. Sävsjö	1 550	4 112	1 997	414	5 542	11	119	7	24	—
54. Kil	4 120	10 332	7 568	3 132	8 271	106	414	2	—	—
55. Trelleborg	1 405	1 824	4 474	221	65 335	152	139	2	3	—
56. Halmstad	7 431	16 836	8 531	3 853	97 866	84	711	10	76	—
57. Falkenberg	1 742	2 991	2 757	449	14 341	82	169	12	17	—
58. Uppsala	6 888	1 638	20 734	2 366	17 418	12	622	5	137	19
59. Skellefteå	4 754	4 253	6 952	1 468	10 898	19	453	29	23	1
60. Hova	1 247	1 580	968	171	3 123	3	80	20	3	—
61. Ängelholm	4 658	2 925	3 908	531	41 778	54	284	3	7	—
62. Varberg	2 121	4 185	2 289	1 044	16 302	14	254	11	16	—
63. Sege	6 186	3 900	2 303	208	29 019	—	743	—	—	—
64. Landskrona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65. Eslöv	5 714	1 837	2 093	251	44 330	99	200	5	—	—
66. Ulricehamn	818	722	857	83	1 984	—	62	30	1	—
67. Åstorp	1 337	4 193	4 992	914	37 796	—	388	5	20	—
68. Norrköping	4 765	2 175	14 275	800	7 140	—	439	18	64	1
69. Hässleholm	2 685	1 899	1 068	255	15 059	5	136	13	16	—
70. Uddevalla	6 902	11 563	16 722	3 782	28 658	52	602	79	22	—
71. Svenljunga	1 523	4 984	3 164	746	8 228	23	166	12	21	—
72. Hörby	1 834	4 234	4 764	680	53 389	14	205	14	2	—
73. Borås	2 475	5 254	5 364	350	9 427	39	312	5	—	—
74. Västerås	6 810	2 136	20 257	848	11 247	—	585	21	53	63
75. Värnamo	1 486	4 828	2 412	526	7 374	1	119	3	10	—
76. Borlänge	3 326	2 351	8 367	2 231	7 891	2	555	1	—	—
77. Jönköping	4 080	4 590	13 146	827	15 744	—	296	2	5	—
78. Visby	5 827	3 301	9 673	18 392	24 390	11	730	12	—	—
79. Stenstorp	8 829	5 176	17 589	1 278	34 837	19	768	12	17	3
80. Kristianstad	7 316	8 511	9 237	2 023	64 721	186	848	19	14	1
81. Skara	9 153	2 894	34 501	1 800	58 153	288	775	168	68	—
82. Alvesta	6 262	19 033	9 185	2 777	39 779	87	598	4	43	—
83. Kävlinge	8 774	3 773	7 697	807	84 585	230	928	76	3	—
84. Nyköping	4 927	1 108	17 670	1 010	8 883	62	398	7	45	—
85. Norrtälje	2 414	819	8 616	1 226	3 598	1	235	15	20	4
86. Vimmerby	2 067	4 639	4 447	2 161	9 746	46	223	1	11	—
87. Motala	2 471	1 323	5 755	582	6 737	2	297	8	29	16
88. Trollhättan	1 891	1 323	8 471	678	7 160	3	212	—	14	—

Tab. 5 (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
89. Västervik	1 627	897	4 062	722	4 639	3	131	—	13	—
90. Örebro	8 756	9 583	23 439	1 008	24 410	102	793	4	37	—
91. Kristinehamn	2 092	3 023	4 331	711	4 642	10	185	1	4	—
92. Strängnäs	1 470	396	4 232	1 062	2 493	—	90	4	43	—
93. Vetlanda	1 995	3 637	2 877	663	6 167	15	132	2	17	—
94. Arvika	2 319	7 507	1 765	1 102	2 693	—	325	6	3	—
95. Tranås	3 646	5 135	5 265	931	10 867	19	314	5	62	—
96. Valbo	5 119	3 526	15 063	2 952	12 079	7	550	16	30	2
97. Valdemarsvik	797	770	2 413	165	2 129	9	85	8	26	—
98. Kisa	1 185	2 199	2 515	696	4 505	1	104	2	—	—
99. Umeå	5 926	6 401	10 620	3 364	10 390	40	576	35	8	1
100. Kristianstad	1 189	997	505	441	8 317	—	326	1	—	—
102. Hultsfred	3 426	2 503	1 204	1 643	4 382	33	250	133	6	—
103. Säfle	1 285	2 647	1 718	524	2 896	25	161	15	5	—
104. Mörrum	1 364	678	653	175	3 823	22	173	2	1	—
105. Slöinge	2 045	2 325	725	1 020	9 198	34	284	37	39	—
106. Enköpings	2 677	388	8 270	573	3 970	11	188	2	32	—
107. Växjö	1 282	1 538	325	290	2 589	2	113	10	12	—
108. Aneby	2 677	2 334	2 272	331	5 544	4	221	11	11	—
109. Sundsvall	2 276	1 267	6 423	2 378	3 128	2	251	2	10	—
110. Östersund	3 998	667	9 185	4 554	2 679	11	733	42	2	—
111. Gällerstå	1 788	1 690	2 406	94	5 581	32	272	32	24	—
112. Brålanda	1 865	3 920	4 529	738	8 671	2	229	48	9	—
113. Alingsås	2 820	3 787	10 497	654	13 316	68	296	—	12	—
114. Katrineholm	2 067	595	4 752	192	3 334	11	249	4	26	—
115. Örnsköldsvik	1 797	1 336	2 408	1 655	785	—	157	—	—	—
116. Torsby	904	2 907	508	1 224	607	8	106	—	—	—
117. Kalmar	1 729	1 124	794	107	2 046	—	82	4	—	—
118. Skövde	4 153	1 243	2 476	356	14 004	149	346	130	7	—
119. Luleå	4 716	1 036	7 885	1 951	1 707	—	503	—	—	—
120. Hille	737	361	772	81	2 159	—	132	4	—	—
Summa	253 914	266 842	482 626	108 046	1 269 546	2 771	25 219	1418	1 274 110	227

Tab. 6. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt viktagna åtgärder år 1949.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 7. Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1949.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 8. Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontrollslakterier år 1949.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 9. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar år 1949.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Besiktningsbyråernas läge ¹	Stor- boskap ²		Större kalv ³		Mindre kalv ⁴		Får, get ⁵		Svin ⁶		Spädgris ⁷		Häst ⁸		Föl ⁹		Älg ¹⁰			Björn ¹¹			Vild- svin ¹²	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2
Stockholms stad	130	3	285	3	322	3	1 469	—	175	67	4	—	21	—	1	—	146	26	20	—	—	—	—	—
Stockholms län	872	12	948	18	1 860	13	365	3	1 456	467	13	—	80	—	3	—	56	27	11	—	—	—	—	—
Uppsala	788	12	723	57	2 161	13	450	2	2 954	1 134	9	—	96	—	16	—	143	25	47	—	—	—	—	—
Södermanlands	745	—	785	14	2 309	8	114	—	2 563	679	39	—	44	—	7	—	78	44	89	—	—	—	—	—
Östergötlands	116	—	131	9	268	3	59	1	465	345	7	—	12	—	1	—	54	34	27	—	—	—	—	—
Jönköpings	1 479	67	2 673	94	2 341	42	359	5	4 790	1 730	16	—	104	2	8	—	50	25	13	—	—	—	—	—
Kronobergs	732	19	2 456	79	688	30	387	3	3 596	1 216	7	—	48	1	—	1	49	27	11	—	—	—	—	—
Kalmar	1 196	4	1 165	96	1 372	35	465	3	1 435	1 676	5	—	158	—	30	—	78	53	25	—	—	—	—	—
Gotlands	4	—	8	—	9	—	28	—	191	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	763	5	531	16	1 143	6	400	4	2 496	877	6	—	8	1	1	—	15	5	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	586	—	987	5	870	1	278	1	3 780	95	6	—	8	—	1	—	28	7	1	—	—	—	—	—
Malmöhus	847	—	1 167	4	1 477	1	637	3	5 939	85	62	—	21	—	5	—	5	1	1	—	—	—	—	—
Hallands	122	—	78	—	57	—	55	—	333	18	3	—	3	—	1	—	26	3	1	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus . . .	373	12	459	7	298	2	186	1	632	113	15	—	39	—	6	—	57	15	25	—	—	—	—	—
Älvsborgs	4 024	65	5 449	196	5 612	58	990	26	14 029	1 474	74	—	613	4	212	—	46	25	1	—	—	—	—	—
Skaraborgs	2 063	36	1 443	19	7 037	12	384	6	6 943	697	61	—	204	—	55	1	71	23	7	—	—	—	—	—
Värmlands	2 535	29	4 207	53	1 721	3	1 148	1	2 835	666	9	—	297	—	26	—	107	21	3	—	—	—	—	—
Örebro	1 035	13	1 876	54	1 342	5	209	2	2 335	943	10	1	77	3	4	—	109	12	30	—	—	—	—	—
Västmanlands	2 262	3	1 561	35	5 320	10	376	5	4 647	600	9	—	290	1	6	—	70	22	30	—	—	—	—	—
Kopparbergs	3 767	119	2 858	140	6 366	28	1 239	8	6 520	1 230	13	—	929	13	34	2	36	7	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	3 148	47	3 344	105	6 086	90	1 421	10	5 373	3 466	10	—	465	6	15	—	133	29	10	—	—	—	—	—
Västernorrlands	4 657	29	3 984	117	9 996	107	2 387	7	4 345	1 284	14	—	511	3	10	1	21	9	21	—	—	—	—	—
Jämtlands	2 033	27	535	20	4 548	129	725	4	882	708	1	—	235	1	13	—	26	9	6	—	—	—	—	—
Västerbottens	4 844	35	4 136	82	6 020	34	1 769	7	3 587	932	10	—	43	—	9	—	23	6	5	1	—	—	—	—
Norrbottnens	4 365	29	1 536	16	5 130	10	915	7	1 692	200	7	—	665	1	3	—	8	7	2	1	—	—	—	—
Summa	43 526	566	43 275	1230	74 853	643	16 815	109 83 983	20 718	410	1	5 411	35	467	5	1435	462	386	2	—	—	—	—	—

Anm. Uppgifter för varje ort inom respektive län finnas (i manuskript) tillgängliga hos veterinärstyrelsen. Till besiktning inlämnad ³/₄ kropp räknas som ¹/₁ kropp.

¹ Situations des bureaux d'inspection des viandes. — ² Gros bétail. — ³ Veaux, gros. — ⁴ Veaux, petits. — ⁵ Moutons et chèvres. — ⁶ Porcs. — ⁷ Cochonnets. — ⁸ Chevaux. — ⁹ Poulains. — ¹⁰ Élans. — ¹¹ Ours. — ¹² Sangliers.

Tab. 10. Uppgift om utförsel av kött år 1949.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

**Tab. 11. Kontrollen av införda köttvaror och andra födoämnen
år 1949.**

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.
